

Лицата

Автори в броя

Василен Петров, Веселин Стойчев, Виктор Вълков, Георги Владимиров, Десислава Ценова, Елена Николова, Йоанна-Мария Иванова, Калина Попова, Лилия Якимова, Мариела Янева, Мирела Въчкова, Никола Михайлов, Робърт Христов

Главен редактор

Лилия Якимова

Заместник главни редактори

Георги Владимиров, Мариела Янева

Екип корекции

Десислава Ценова, Елена Николова

Дизайн и предпечат

Калина Попова, Лилия Якимова

Дизайн на корица

Калина Попова

Снимка на корица

© Salvador Capiello

„Лицата“ е учебно списание на студентите от IV курс, специалност „Журналистика“ от ФЖМК, създадено в рамките на дисциплината „Типология на списанието“ под ръководството на проф. д-р Ефрем Ефремов.

Кое е онова, което преобръща хода на историята, руши старото, започва революциите, задвижва целия свят?

Това са хората.

В списание „Лицата“ ние, студентите по журналистика от IV курс, събрахме именно тях - хората. Тези, на които се възхищаваме и в чиито истории откриваме безкраен извор на вдъхновение и сила. Или пък тези, които ни провокират и от чиито съдби черпим важни уроци за собствения си живот.

В следващите страници ще ви представим някои от най-важните лица на политиката, иновациите, спорта, модата, киното, литературата, музиката. Личностите в броя избрахме заради вдъхновяващите им и поучителни житейски истории или пък заради огромния им принос към полето на тяхната дейност.

Ще ви припомним постиженията на известни исторически фигури, опълчили се срещу конвенциите на времето си и завинаги променили историята на модата, киното, литературата като **Коко Шанел**, **Мерилин Монро** или **Хорхе Луис Борхес**. Ще ви представим любими съвременни творци като **Куентин Тарантино** и **Джони Деп**. Ще отправим поглед и напред с новата надежда на световния футбол **Ерлинг Холанд** и със строителите на технологичното бъдеще - **създателите на метавселената**.

Разбира се, няма да подминем и България. Ще се отправим на пътешествие във времето, за да видим **кой е сядал на стола на председателя на Народното събрание** от учредяването му до днес. Ще ви вкараме и в бекстейджа на съвременната българска музикална сцена с „**Молец**“, а за финал ще ви разкрием **кой се погрижи за възстановяването на родопската теснолинейка**. Младите български имена, които сме включили в този брой, ни дават надежда, че великите личности може да са по-близо отколкото предполагаме.

Присъединете се към нашето пътешествие из времето и пространството, завинаги белязани от цветните лица в нашия брой. Обещаваме ви, че няма да ги забравите.

Студентите от IV курс, специалност „Журналистика“, 2023 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

6

Председателите на Народното събрание

Кои са хората, заемали най-високата позиция в държавата?

Калина Попова

14

**Кой е Вълка от Уолстрийт и как историята му се
прочу в целия свят**

Десислава Ценова

18

**Метавселената: какво представлява, къде да я
намерим и кой ще я построи**

Ръководство за начинаещи

Робърт Христов

26

**Как Преслав “Aethelthryth” Иванов стана най-
известният български стриймър**

Никола Михайлов

29

**Ерлинг Браут Холанд - норвежкият булдозер, който
влезе с гръм и трясък във футбола**

Василен Петров

34

Никола Динев - забравеният шампион

Виктор Вълков

36

Големите разказвачи на магическия реализъм
Писателите, които ни разкриха света с помощта на магията

Лилия Якимова

44

Безсмъртната Коко Шанел

Мирела Въчкова

49

Тъмната страна на супермодела Джия Каранджи

Елена Николова

52

**„Блондинка“: Преувеличената история за живота на
Мерилин Монро**

Елена Николова

56

Ефектът „Тарантино“ във филмовото изкуство

Георги Владимиров

60

Джони Деп - ексцентрикът, който завладя Холивуд

Веселин Стойчев

64

**„Молец“ - новата музикална група на българската
сцена**

Йоанна-Мария Иванова

66

По релсите на родопската теснолинейка

Историята на Кристиан Ваклинов и единствената действаща
теснолинейна линия в България

Мариела Янева

Председателите на Народното събрание

Кои са хората, заемали най-високата позиция в държавата?

Калина Попова

Звънецът на Народното събрание (Снимка: БГНЕС)

България е парламентарна република и председателят на Народното събрание де юре би трябвало да е първият човек в държавата, но на фона на фигурите на президента и премиера личността му остава на заден фон.

Политическата ситуация през последните години докара общественото доверие към ин-

ституциите до своеобразно дъно. Оказва се обаче, че парламентът не се радва на високо одобрение още от първите години на прехода, а нестабилността и скандалите съпътстват институцията от самото ѝ начало след Освобождението, независимо дали в нея се намират строителите на новата българска държава или съвременните ни народни представители.

От Освобождението до днес са сформирани 7 Велики народни събрания (ВНС) и 48 обикновени (ОНС), като по-малко от половината са изкарали пълен мандат. Някои са свалени с преврати, други – с граждански протести. Парламентарните председатели се сменят още по-често, било заради преврат, скандал, опозиция или вътрешнопартийни раздори.

Според действащата Конституция задълженията на председателя са: да представлява Народното събрание, да предлага проект за дневен ред на заседанията; да открива, ръководи и закрива заседанията и да осигурява реда при провеждането им; да удостоверява с подписа си съдържанието на приетите от Народното събрание актове; да обнародва решенията, декларациите и обръщенията, приети от Народното събрание, да организира международните му връзки. През годините на председателския стол в пленарната зала са седели революционери, писатели, юристи и общественици - някои уважавани, други – не чак толкова. Мандатите им са белязани от различни събития и скандали, затова решихме да съберем по-интересните от тях.

Княжество България

След Освобождението през 1878 г., в Търново е сформирано Учредително събрание, което утвърждава държавното устройство на България – автономно княжество, но все още под върховната власт на султана. Събранието е с 229 народни представители, за председател е избран **екзарх Антим I**. Приета е Търновската конституция, според която народът избира свои представители в обикновено или велико НС - второто се занимава с избора на държавен глава, конституционни промени и териториални въпроси.

Учредителите (Снимка: Сайт на Народното събрание)

Седемте Велики народни събрания и защо са свикани

- I ВНС – избира Александър I Батенберг за монарх на Княжество България;
- II ВНС – свикано след преврата от 1881 г., дава извънредни правомощия на княза;
- III ВНС – избира нов княз след абдикацията на Батенберг;
- IV ВНС – промени в Търновската конституция, мандатите на ОНС се увеличават от 3 на 5 години;
- V ВНС – промени в Търновската конституция, България става царство;
- VI ВНС – премахва Търновската конституция, заменя я с Димитровската и установява комунистически режим;
- VII ВНС – изработва и приема нова Конституция след свалянето на комунистическия режим.

Много от първите мъже в държавата в годините след Освобождението са участници в революционните движения. Голяма част от председателите на парламента стават и министър-председатели - **Петко Каравелов, Стефан Стамболов, Димитър Петков, Димитър Греков, Иван Гешов, Александър Малинов, Александър Цанков** и др.

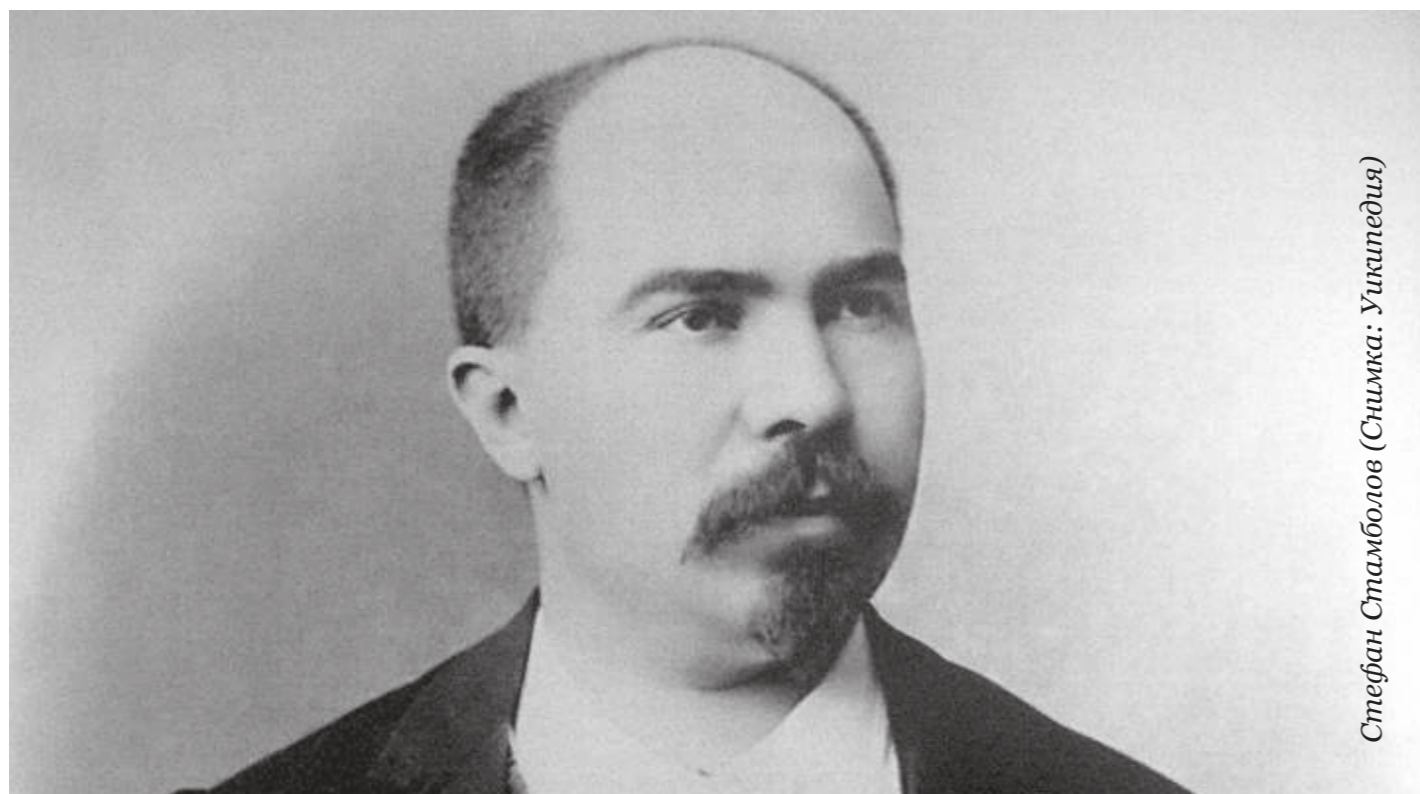
Първите народни събрания траят по няколко месеца. Председател на първото и второто ОНС е **Петко Каравелов**, като втория път заема позицията едва за три дни (23-26 март 1880 г.). Освен това той четири пъти е министър-председател, заемал е и множество министерски постове. Преживява бурни времена – първият му мандат като премиер приключва през 1881 г., след като княз Батенберг го сваля от власт и започва да управлява страната с укази. По време на втория премиерски мандат на Каравелов е обявено Съединението на България.

Друг от най-бележитите български управници – **Стефан Стамболов** – е начело на парламента за две години (1884-1886 г.). Докато е на поста, Стамболов се включва като доброволец в избухналата през 1885 г. Сръбско-българска война. След абдикацията на княз Ал. Батенберг през 1886 г. е обявен за регент заедно с Петко Каравелов и Сава Муртурков. Предотвратява опит за военен преврат и

свиква Третото ВНС, което избира нов княз. След това Стамболов поема властта като премиер. Тук настъпва и раздорът с някогашния му съратник и другар по политическа съдба Петко Каравелов. Двамата имат крайно различни позиции за развитието на страната – Стамболов започва борба с русофилите и настоява за самостоятелно развитие на България, докато Каравелов, сам русофил, вярва, че страната трябва да се осланя на Русия в някои отношения като външната политика. Стига се дотам, че Каравелов лежи в затвора, обвинен в съучастие в опита за покушение на Стамболов през 1892 г., който завършва с инцидентното убийство на финансовия министър Христо Белчев. Две години по-късно Каравелов е амнистиран и освободен.

И още един пример за размирно управление – **Александър Цанков** става председател на парламента през 1927 г. след бурните си години като премиер. Цанков потушава опита на комунистите за преврат през септември 1925 г., след като две години по-рано той самият поема управлението заради преврата срещу правителството на Александър Стамболийски. Цанков преживява и атентата в църквата „Св. Неделя“. Заради убежденията и действията си той получава определението „кървавият професор“ от БКП и преди, и след като тя поема управлението на страната. Ако върнем лентата назад, все пак някои промени настъпват далеч по-мирно. При мандата на Петко Славейков в парламента се прокарва езикова реформа и се установява единен литературен български език. Докато е председател на НС, друг бележит управник – **Иван Евстратиев Гешов** – инициира по

Стефан Стамболов (Снимка: Уикипедия)

изключително дипломатичен път действията за обявяване независимостта на България.

Народна република България

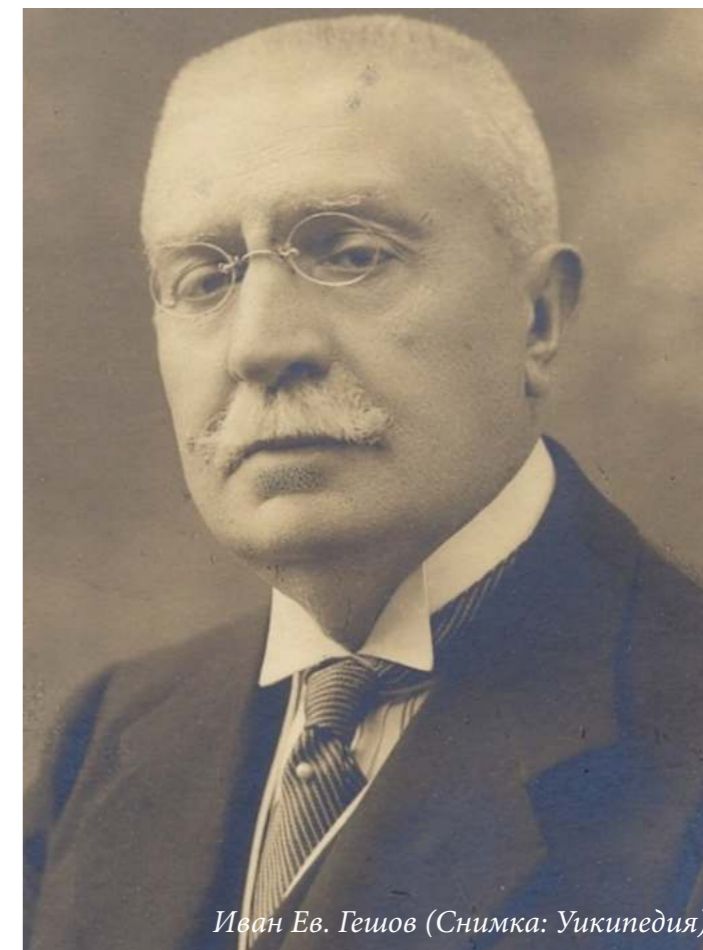
След Деветосептемврийския преврат през 1944 г. 25-ото НС е разпуснато и е организиран Народният съд, който осъжда на смърт над 2400 души, сред които 67 доскорошни депутати. Новото 26-о НС свиква Шестото ВНС, което приема Димитровската конституция. Отстранени са още 90 депутати от опозицията. Председател на първите два парламента в народната република е **Васил Коларов**. На хартия институцията действа както преди, но реално се съобразява изцяло с решенията на партията. Най-дългогодишният председател на НС не само по време на комунизма, а и в историята на България изобщо, става **Фердинанд Козовски**, за четири поредни мандата – от 17 февруари 1950 г. до 12 септември 1965 г.

Вторият най-дългогодишен председател на парламента е **Станко Тодоров**. Той има повече от любопитна биография – включва се в дейностите на комунистите (тогава Работнически младежки съюз) 10 години преди преврата от 1944 г., а участва и в самия него. От 1971 до 1981 г. е министър-председател, след това застава начело на Народното събрание. Години наред е втори в йерархията на БКП – член на ЦК и на Политбюро. През 1988 г. подава оставка от Политбюро, но остава начело на парламента. През 1989 г. участва в организирането на пленума, свалил Тодор Живков от власт. И след това остава председател на НС – до април 1990 г., а през юли същата година, непосредствено преди свикването на Седмото ВНС, за кратко е обявен за председател (президент) на републиката. Така Станко Тодоров се превръща в единствения политик, заемал трите най-висши позиции в държавата.

Доайените и поуците на прехода

Всяко Народно събрание се открива от най-възрастния народен представител, наричан още доайен. Традицията е установена още от Учредителното събрание през 1879 г. Доайенът води заседанието, докато депутатите не изберат председател и заместници, той е и човекът, който прочита клетвата, която депутатите трябва да повторят:

„Заклевам се в името на Република България да спазвам Конституцията и законите на страната и във всичките си действия да се ръководя от интересите на народа. Заклех се!“.

Иван Ев. Гешов (Снимка: Уикипедия)

От демократичните промени насам са сформирани 13 парламента, а трима почетни председатели са откривали по два от тях. Поетът и общественик **Йосиф Петров** е доайенът на Седмото Велико народно събрание от 1990 г., което приема новата Конституция на България след демократичните промени.

„Това ВНС е повикано от историята да излее темелите на новата българска държава. То е призвано да изработи основния закон - Конституцията, която да бъде отправната точка към създаването на една нова, свободна, независима, демократична и правова българска държава“ – казва той.

То е и най-дългото ВНС, действало година и 3 месеца, белязано от политически и икономически трусове в страната.

„Днес е един наистина хубав ден за българската демокрация...“

Като пословични за прехода бихме могли да определим тези думи на **Александър Йорданов**, заел председателския пост в парламента през 1994 г. Пренасяме се няколко години по-късно – в размирната 1997 г. България е скована от иконо-

мическа криза и хиперинфлация. Избухват стачки и протести, правителството на Жан Виденов е принудено да подаде оставка. Стига се до шум на Народното събрание от протестиращи граждани. Въпреки втория опит на БСП да съставят кабинет, недоволството не стихва. Тогава се намесва новоизбраният президент Петър Стоянов, който склонява БСП да върнат мандата и обявява извънредни избори. Всички тези събития са акцент в речта на **Светослав Лучников** – доайенът на избраното през 1997 г. 38-о Народно събрание:

„За първи път от близо 120-годишната парламентарна история на нашата страна, извънредни парламентарни избори се провеждат (...) по настоящата воля на самия народ, на неговата младеж, на неговите синдикати. Тази воля, окрилена от възрожденската песен „Ние не сме вече рая покорна“, беше неудържима. Тя премина в гражданско неподчинение, тя заплашваше с гражданска война може би. И тук трябва да отдадем заслуженото на господин президента на републиката и на ръководството на управляващата тогава БСП за проявената висока държавническа отговорност, която ги накара да се подчинят на народната воля“.

Доайените неизменно включват в речите си призови за единение, съдържаност и отговорност. Следващата реч на Лучников като доайен – в 39-ия парламент обаче доказва, че словесните престрел-

ки и неприличните жестове от парламентарната трибуна не са толкова безпрецедентни, колкото си мислим.

„Искам да спра вниманието ви върху това, че работата на Народното събрание е под непрекъснатия поглед на нашата общественост. Нашите заседания се предават по радиото, а много често се показват и по телевизията. Затова всяка проява на недисциплинираност, всяка проява на невъзпитание, всяка проява на липса на култура се забелязва и отвърща хората от нас. Най-после ние трябва да разберем, че свиркането, тропането, викането, хулиганското поведение не са доводи в една културна атмосфера на цивилизовано Народно събрание. Затова аз ви призовавам, имайки предвид тези особености на нашата работа, да си поставим като първа, неизменна и постоянна задача възвръщането на доверието на обществеността към Народното събрание“, казва той през 2005 г.

Думите на Лучников явно не достигат до колегите му. Юристът проф. **Огнян Герджиков** (НДСВ) е избран за редовен председател на същия този парламент, но мандатът му е белязан от разцеплението в партията на Симеон Сакскобургготски. Герджиков става първият председател, свален с вот на недоверие, подкрепен и от 11-те отцепили се от НДСВ депутати. Формалната причина е „системно

Светослав Лучников (Снимка: glasove.com)

От ляво надясно - Цецка Цачева, Цвета Караянчева, Ива Митева (Снимки: БТА, Булфотото, БНТ; колаж: Калина Попова)

превишаване на правата и неизпълнение на задълженията му в рамките на неговата компетентност“ неформалната – скандалът около приватизацията на дружеството „Булгартабак“.

Обичани актьори също имат честта да седнат на председателския стол. **Коста Цонев** (НДСВ) открива 40-ото НС през май 2005 г., Оказва се, че доайените са в този парламент са двама – той и писателят **Дончо Цончев** (БСП), който му е връстник. **Стефан Данаилов** (БСП) пък открива 42-ото и 43-ото НС през 2013 и 2014 г.

Безкрайната на избори 2021 г. излъчва три парламента в рамките на 9 месеца. В два от тях доайен е икономистът **Мика Зайкова** („Има такъв народ“), която се запомни с чувството си за хумор и иронията към колегите си. Зайкова е и една от малкото жени, сядали на председателския стол в парламента.

Дамите председатели на Народното събрание

Само три жени са заемали тази позиция в цялата ни история - през 2009 г. **Цецка Цачева** (ГЕРБ) става първата. Заема длъжността за два мандата: от 2009 до 2013 г., а след това от 2014 до 2017 г., съответно в 41-ото и 43-ото Народно събрание. Цачева има богата политическа история – била е член на БКП, а след промените – на СДС. През 2016 г. (докато е все още действащ председател на

НС) е номинирана от ГЕРБ за кандидат-президент на редовните президентски избори. Стига до балотаж, на който губи от настоящия държавен глава Румен Радев. През 2017 г. е избрана за министър на правосъдието в третия кабинет на Бойко Борисов. Подава оставка през 2019 г. заради скандала „Апартаментгейт“, от който става ясно, че тя и други водещи фигури в държавата са закупили апартаменти на преференциални цени в София.

През 2017 г. **Цвета Караянчева** (ГЕРБ) става председател на 44-ото НС, след като първоначално избраният Димитър Главчев подава оставка заради скандал с депутати от БСП. Караянчева е начело на парламента до края на мандата му през 2021 г. Нейното председателстване също е белязано от някои скандали, сред които предложението ѝ от 2015 г. геноцидът над арменците в Османската империя да бъде признат в България като „масово изстребление“ (през 2015 г. ГЕРБ и ДПС са в управляваща коалиция). Това е и вероятната причина премиерът Бойко Борисов да използва изключително вулгарни думи по адрес на Караянчева в телефонен разговор, изтекъл в общественото пространство пред 2020 година (записът съдържа далеч по-скандални думи от обидите към нея, но нито една институция не разследва официално автентичността му). Интересен нюанс в историята е, че спорът около арменския геноцид през 2015 г. се проточва с часове, както и че самият Бойко Борисов идва на заседанието в НС, за да настоява за „масовото изстребление“...

(Снимки: Сайт на Народното събрание)

45-ото и 46-ото Народно събрание също са председателствани от жена – **Ива Митева** („Има такъв народ“). И двата парламента обаче са формирани и разпуснати в рамките на няколко месеца и така Митева става най-краткият председател на парламента - от 15 април до 12 май, а след това от 21 юли до 16 септември 2021 г. (общо 53 дни).

Скандалите и прецедентите продължават и днес...

47-ото НС пък излъчва най-младия председател – 34-годишния **Никола Минчев** („Продължаваме промяната“). Този парламент също последва съд-

бата на предшествениците си и изкарва само 7 месеца. За втори път председателят е отстранен с вот на недоверие, внесен от доскорошния коалиционен партньор на ПП - „Има такъв народ“. Мотивите им са: „системно и грубо нарушаване на правилника на НС и превишаване на неговите права“, но истинската причина се крие в настъпилния раздор между двете партии и напускането на коалицията от ИТН. Краят на 47-ия парламент идва след последвалия успешен вот на недоверие и към правителството на Кирил Петков.

Извън това, мандатът на Минчев е белязан само от един по-голям скандал – поставянето на решетки на предните врати на парламента, чиято сграда е със статут на недвижима културна ценност от национално значение. Решетките са поставени през май 2021 г., а посочената причина – препоръка на Националната служба за охрана заради протест през януари същата година, при който недоволни граждани почти нахлуват в НС. По-малко от седмица след поставянето решетките са премахнати, но Никола Минчев и предшественичката му Ива Митева влизат във взаимни обвинения за това кой е позволил да се стигне до скандалното решение.

Сформираното през октомври 2021 г. 48-мо НС продължава с прецедентите – народните представители не успяват да излъчат председател цели три дни. Накрая, като компромисна фигура, избират доайена си - **Вежди Рашидов** (ГЕРБ-СДС).

Той е предложен два пъти, но първоначално оттегля кандидатурата си и призовава колегите си за разум. На третия ден номинацията му отново е издигната и в крайна сметка е избран.

„Ще жертвам част от моите останали години в името на българския народ. Защото хората ще бъдат много унижени и гладни, ваше задължение е да се грижите за тези хора. Не е честно три дни ние да се шегуваме с народа, парламентът не е Сатиричен театър“, обърна се към депутатите Вежди Рашидов след избора си.

Рашидов е скулптор, министър на културата в първите два кабинета на Бойко Борисов. Името му е свързано с редица скандали като изграждането на „българския Лувър“ (галерия „Квадрат 500“), българската изложба в истинския Лувър, строежа на „Ларгото“ в София и други.

Историята показва, че спиралата от политическа нестабилност, недовършените мандати и скандалите не са новост за България, но през последните години остава впечатлението, че избирателите възприемат най-важното в държавата място като клоунада. Оттам произтича и апатията на хората към изборите и политиката като цяло. По всичко изглежда, че и 48-ото Народно събрание няма да живее още дълго. Дали следващото ще ни предложи различни артисти или поне - различна програма, предстои да разберем.

Народното събрание днес (Снимка: Сайт на Народното събрание)

Кой е Вълка от Уолстрийт и как историята му се прочу в целия свят

Десислава Ценова

Снимка: Фейсбук

Малко са хората в света на финансите, които успяват да се открият сред морето от сиви костюми, парични потоци и цифри. Когато опитате да си представите цветна, колоритна и провокираща с историята и мисълта си личност, едва ли бихте си помислили за... борсов

посредник. Но човекът, за когото ще прочетете в следващите редове, е именно такъв. Или поне е бил. И то един от най-успешните, оперирали някога на най-голямата фондова борса в света - Уолстрийт, с приходи от над 50 милиона щатски долара на година.

Джордан Белфърт успява да изгради най-динамичната и успешна организация за продажби на Уолстрийт през 90-те години на миналия век, чийто успех във финансов план е невидан досега. Това му постижение му печели известното прозвище Вълка от Уолстрийт. През 1999 г. обаче схемите му са разкрити и той е осъден за финансова измама и пране на пари в размер на милиони долари. След престоя си в затвора Белфърт пише мемоар за работата си като борсов брокер, озаглавен „Вълка от Уолстрийт“, по който по-късно е създаден и едноименният хитов филм на Мартин Скорсезе с участието на Леонардо ди Каприо. Продукцията стана толкова популярна, че освен че получи номинация за „Оскар“, историята на Белфърт започна да се разпространява по целия свят. .

Но как Джордан Белфърт успява да създаде един от най-мащабните планове за източване на инвеститорски средства, каква е цената на „успеха“ му? И какво следва след цялата тази въртележка от бързи пари, измами и живот на твърде високи обороти?

Белфърт неведнъж е споделял, че израства в бедно семейство и това много е повлияло на начина, по който гледа на парите. Виждал е богатите деца и е искал да бъде като тях. Но вместо само да мечтае, решил да започне да прави пари с това, в което е най-добър - ораторството и убеждаването на другите. Белфърт смята, че винаги е бил голям предприемач. На осем години разнасял вестници, на десет - ринел сняг, правел шоута с магии, а на 16 забогатял, като от разнасяне на сладолед спечелил 50 хиляди за два месеца. Според Белфърт умението да продава е негова природна дарба.

Първата му работа била от врата на врата - предлагал скариди, омари и пържоли. Още в първия ден успял да продаде целия камион, с който бил изпратен. След като става най-добрият търговец във фирмата, решава да създаде нещо свое. На 22 години изгражда огромна компания, в която има 26 камиона. Бил млад, грешал прекалено много и загубил абсолютно всичко, признава по-нататък Белфърт. На 24 години обаче той вече знаел, че е страхотен търговец. Това го подтиква да отиде на Уолстрийт. CV-то му не изглеждало добре заради

Снимка: Уикипедия

фалита, но Белфърт все пак убедил шефа да го наеме. Разказва, че имало още много кандидати и той трябвало по някакакъв начин да се открие. Ето защо по време на интервюто започнал да продава акции на интервюиращия го. Вторият бил много изненадан от случващото се и му заявил, че пред него се очертават две възможности – или да стане най-добрият брокер на Уолстрийт, или да влезе в затвора. „Той беше гений и всъщност позна и за двете“ – споделя през смях Вълка от Уолстрийт.

Не след дълго Белфърт оглавява собствен бизнес, който мащабно се разраства. Главозамайващите суми и бързият му начин на живот обаче го тласкат към наркотиците. В книгата си Белфърт пише, че не е тръгнал по този път с идеята да се превърне в зависим: „Започнах да взимам наркотици в петък вечер и си казвах - това е. В събота и неделя се възстановявам и в понеделник отивам на работа. Но след това започнах и в събота, и в неделя, а не след дълго и всеки ден. Преминах и на все по-силни хапчета и успокояващи, защото от наркотици не можех да спя“.

През 1999 г. Белфърт е осъден за пране на пари и измама с ценни книжа и влиза в затвора в Тафт, Калифорния, където остава 22 месеца. Това е преломен момент в живота му. Неговият съкилийник го убеждава да напише книга за случилото се до момента и макар в начало-

то Белфърт изобщо да не вярва, че ще се получи нещо, все пак се решава да опита. Когато излиза на пазара, книгата става бестселър, а след това и великият режисьор Мартин Скорсезе решава да направи филм по нея. Агентът на Белфърт се свързал с четирима големи актьори, на които да продаде ръкописа, и те започнали „война за наддаване“ – Леонардо ди Каприо, Брайан Купера, Джордж Клуни и Марк Уолбърг. Накрая Белфърт избира Леонардо ди Каприо. С него прекарва заедно 6 месеца, учи го да държи речи, да убеждава и продава.

А какво му носи успехът на филма и книгата ли?

Белфърт говори за това в цифри - Леонардо ди Каприо се е сдобил с правата на автобиографичната му книга на първоначалната цена от 750 000 долара. При заснемането на филма той реализирал още един милион. Самият Белфърт твърди, че не вярвал в успеха на книгата си. Но въпреки това, не е спирал да си повтаря, че ще успее. Той смята, че неговият живот е пример за това, че всеки може да по-

Джордан Белфърт и Леонардо ди Каприо, който се превъплъща в ролята на Вълка от Уолстрийт за едноименния филм на Мартин Скорсезе. (Снимка: CNBC)

стигне целите си, стига да го иска достатъчно силно.

Разорен и осъден, Джордан Белфърт все пак успял да изплува от дъното и не само отново да забогатее, но да промени изцяло начина си на живот. Вече повече от 20 години Белфърт е чист от наркотици и самият той определя това като чудо. Новото му аплоа към днешна дата е мотивационното ораторство, като голяма част от темите, които засяга, са свързани с парите, амбициите и алчността. Каква е тайната на успеха ли?

„Всичко започва от ума, да можеш да визуализираш къде искаш да отидеш – това е първата стъпка за успеха - казва Вълка от Уолстрийт. - А след това идва ред и на познанията, обучението, дисциплината и многото, многото работа.“

Метавселената: какво представлява, къде да я намерим и кой ще я построи

Ръководство за начинаещи

Робърт Христов

Компаниите свързани с Metaverse биха искали да мислите, че са натрупали значителни последователи, но данните показват, че това далеч не е така.

Докато заседателните зали преследват VR интернет, за който никой не е питал, метавселените на видеоигрите са навсякъде около нас.

Истинска метавселена, където са възможни реалистични взаимодействия във VR пространство, остава далеч в бъдещето.

Представете си виртуален свят, в който хората работят, пазаруват, говорят и си взаимодействат от комфорта на дивана в домовете си. Тази концепция е известна като метавселената. развитието ѝ през последните години е свързано с напредването на технологиите за виртуална реалност.

Скорошният интерес към бъдещето на метавселената е повлиян от Web3, концепция за децентрализирано взаимодействие в интернет. Web3 и Metaverse са все по-често използвани думи, преувеличаващи напредъка в развитието на различни технологии и проекти. Поверителността на информацията, пристрастяването на потребителите и безопасността им са част от опасенията в утопичния свят на метавселената, които произтичат главно от предизвикателствата пред социалните мрежи и индустриите на видеоигрите.

Във футуризма и научната фантастика метавселената е хипотетична итерация на интернет като единен, универсален и потапящ в себе си виртуал-

лен свят, който се постига и чрез използването на очила за виртуална реалност (VR) и разширена реалност (AR). В разговорната употреба метавселената е мрежа от виртуални светове, фокусирани върху социалната връзка между потребителите.

„Metaverse“ не се превърна в битов термин, докато Facebook не промени корпоративното си име на Meta през октомври 2021 г. По това време компанията обяви плановете си да похарчи 10 милиарда долара през следващата година за технологии, за да изгради своята визия за метавселената.

Значението на „метавселена“

За да разберете колко неясен и сложен може да бъде терминът „метавселена“, мислено заменете фразата „метавселена“ в изречение с „киберпространство“. В деветдесет и девет процента от времето значението няма да се промени съществено. Това е така, защото терминът всъщност не се отнася до нито един специфичен тип технология, а по-скоро широка (и често спекулативна) промяна в начина, по който взаимодействаме с технологиите.

Най-общо казано, технологиите, които компаниите имат предвид, когато говорят за „метавселената“, могат да включват виртуална реалност – характеризираща се с постоянни виртуални светове, които продължават да съществуват дори когато не играете – както и разширена реалност, която съчетава аспекти на дигиталните и физически светове. Това обаче не изисква тези пространства да бъдат достъпни само чрез VR или AR. Виртуални светове, които могат да бъдат достъпни и чрез персонални компютри, игрови конзоли и телефони, също започнаха да наричат себе си „метавселена“.

Много компании, заявили интереса си към метавселената, главно предвиждат някаква нова цифрова икономика, където потребителите могат да

Марк Зукърбърг

Марк Зукърбърг е съосновател и генерален директор на Facebook (Meta), една от най-големите социални медии в света. Под неговото ръководство Facebook се разви до една от най-ценните и влиятелни компании в света.

Наскоро Зукърбърг се фокусира на развитието на Web3, което цели да създаде децентрализиран интернет, където потребителите да имат по-голям контрол над своята информация и личните си данни. Той гласно е изразявал своята убеденост, че бъдещето на интернет ще бъде водено от децентрализирани технологии като блокчейн и криптовалuti.

Зукърбърг често участва в дискусии за бъдещето на интернет и неговото влияние върху обществото. Той говори за нуждата от по-голяма регулация на технологичната индустрия и значението на решаването на проблеми като информационната недостоверност и политическата поляризация в интернет. Зукърбърг е влиятелна фигура в технологичната индустрия и продължава да формира бъдещето на интернет чрез своята работа с Meta.

създават, купуват и продават стоки, а те да печелят малък процент, по модел, който сме виждали хиляди пъти. В по-идеалистичните визии на метавселената той е оперативно съвместим, позволявайки ви да пренасяте виртуални предмети като дрехи или коли от една платформа на друга, въпреки че това е по-трудно, отколкото звучи. Визията, че новите технологии като NFT могат да активират преносими цифрови активи, е изключително далечна и пренасянето на елементи от една видео игра или виртуален свят в друг е сложна задача, която никоя компания досега не е решила.

Технологичните гиганти като Microsoft и Meta, работещи върху създаването на технологии за взаимодействие с виртуални светове, съвсем не са единствените. Много други големи компании, включително Nvidia, Unity, Roblox и дори Snap (Snapchat), както и различни по-малки компании и стартиращи фирми, изграждат инфраструктура за създаване на по-добри виртуални светове и усещания, които по-точно да имитират реалния живот и впоследствие да доставят усещане за удовлетвореност след игра/живот на техните платформи.

Важно е да имате предвид целия този контекст, защото, макар да е изкушаващо да сравняваме идеите за прото-метавселена, които имаме днес, с ранния интернет и да приемем, че всичко ще се подобри и ще напредне по линеен начин, това не е даденост. Няма гаранция, че хората дори ще искат да са във виртуален офис или че ще искат да играят покер с Марк Зукърбърг, дори да приемем, че VR и AR технологиите някога ще станат толкова напреднали и желани, за да се разпространят колкото смартфоните и компютрите.

През месеците след ребрандирането на Facebook концепцията за „метавселената“ послужи като мощно средство за преупаковане на стари технологии, преувеличаване на предимствата на новите и завладяване на въображението на спекулативните инвеститори. Наливането на пари в едно пространство не означава непременно масивна промяна на парадигмата. Историята на технологиите е осеяна със скелети от неуспешни инвестиции или неосъществими идеи.

Разликата между интернет и метавселената

Интернет е мрежа от милиарди компютри, милиони сървъри и други електронни устройства. Веднъж онлайн, интернет потребителите могат да комуникират помежду си, да разглеждат и взаимодействат с уебсайтове и да купуват и продават

стоки и услуги. Метавселената не се конкурира с интернет – тя се основава на него. Дори някои правителства вече се стремят да достигнат до метавселената. Например, докато повечето страни имат относително статично присъствие в интернет, Барбадос планира да отвори дипломатическо посолство в метавселената – по-специално в онлайн света Decentraland.

Метавселената има значение

Дори ако метавселената не отговаря на фантастичните видения, заснети от авторите на научна фантастика, тя вероятно ще произведе трилиони долари в стойност като нова компютърна платформа или среда за съдържание. В пълната си визия метавселената се превръща във врата към повече дигитални изживявания и ключов компонент за по-развита работна платформа.

Стойността да си ключов участник, ако не и двигател, на такава система е очевидна – днес няма „собственик“ на интернет, но почти всички водещи интернет компании се нареждат сред 10-те най-ценни публични компании на земята. Ако метавърс наистина послужи като функционален „наследник“ на мрежата – само че този път с още по-голям обхват, изразходвано време и повече търговска дейност – вероятно ще има още по-голям икономически ръст. Независимо от това, Metaverse трябва да създаде същото разнообразие от възможности, както видяхме с мрежата – ще се появят нови компании, продукти и услуги, които да управляват всичко от обработка на плащания до проверка на самоличността, наемане, доставка на реклами, създаване на съдържание, сигурност и т.н. Това от своя страна ще означава, че много настоящи топ компании има вероятност да отпаднат от надпреварата.

Колко близо е метавселената?

Въпреки че основната идея за възможността да се включите във виртуален онлайн свят съществува от много години, истинска метавселена, където са възможни реалистични взаимодействия, все още е години напред в бъдещето.

В публикацията в своя годишен преглед в блога си съоснователят на Microsoft Бил Гейтс отбеляза, че повечето хора все още нямат VR очила и ръкавици за улавяне на движение, за да запечатат точно изречението, езика на тялото и качеството на гласа си и съответно да изпитат реалистични усещания в новата среда.

Що се отнася до бизнеса, Гейтс прогнозира, че през

Илън Мъск

Илън Мъск е предприемач и бизнес лидер, известен с работата си с компании като Tesla, SpaceX и Neuralink.

Той е основател, генерален директор и главен инженер / дизайнер на SpaceX, както и генерален директор и архитект на продукти на Tesla, Inc. и основател на The Boring Company.

Илън Мъск е известен с амбициозните си планове да революционизира транспорта, както на Земята, така и в космоса, но и с идеите си за промени в интернет пространството.

Мъск има значително влияние в социалните медии, особено в Twitter, която придоби миналата година.

Активен е в обсъждането на Web3 и метавърса, като открито изразява интерес към потенциала им за подобряване на интернет и индустрията.

следващите две до три години повечето виртуални срещи ще се преместят от двуизмерните квадратни кутии към метавселената – 3D пространство с участници, които се появяват като цифрови аватари.

Бъдещето на метавселената

Не е ясно колко реална може да бъде една истинска метавселена, която перфектно да отразява действителния живот, или колко време и средства би отнело нейното създаване. Много базирани на блокчейн метавселени и техните платформи все още работят върху AR и VR технологии, за да позволят на потребителите да взаимодействат с ново-създадената среда.

Facebook Inc, Alphabet Inc, Microsoft Corp, Adobe, Epic и много други са инвестирали в облачни услуги и компании за виртуална реалност, за да предвидят разрастването на индустрията.

Огромни средства се предвиждат за фирми, които могат да монополизират определени региони, като поддържащи платформи или услуги като плащания, абонаменти или реклама, точно както сега за компании, които доминират в „интернет“.

Metaverse компании

Няколко компании със собствени визии за метавселена:

Facebook

В отворено писмо главният изпълнителен директор на Facebook Марк Зукърбърг обявява, че инвестицията на неговата компания в метавселената представлява фундаментална промяна и е част от нова визия за гиганта на социалните медии, предназначена да „вдъхне живот на метавселената“.

Той също така казва, че Facebook е компания на първо място в метавселената и това е важна промяна, защото означава, че потребителите в крайна сметка няма да се нуждаят от акаунт във Facebook, за да използват други услуги в метавселената. Сред другите продукти извън Facebook, компанията вече е продала милиони от своите устройства за глава Oculus VR за навигация в метавселената.

В съобщението на Meta Зукърбърг казва, че Facebook има за цел да ускори развитието на основните технологии, включително социални платформи и творчески инструменти, необходими за „оживяване на метавселената“. След като новините за Meta отпаднаха в края на 2021 г., Facebook

стартира Horizon Worlds, VR пространство, което потребителите могат да навигират като аватар, и инструменти за разработчиците за създаване на допълнителни виртуални светове.

Horizon има 200 000 активни потребители месечно, което е под планираните 280 000 от Meta до края на годината (и това беше след като компанията намали прогнозата си от 500 000). Така че експериментът на Meta в метавселената не започва обещаващо. Дори съобщенията за новите виртуални крака на Марк Зукърбърг се оказаха просто маркетинг, показващ какво иска да направи компанията, а не действително работеща функция.

Толкова е хаотично, че дори екипът, който работи върху приложението Horizon metaverse, почти не го използва. „Защо не обичаме продукта, по който сме работили толкова много, и не го използваме през цялото време?“, пише вицепрезидентът на Metaverse на Meta Вишал Шах в своя бележка според The Verge и допълва: „Простата истина е, че не я обичаме, как можем да очакваме нашите потребители да я харесат?“.

EPIC GAMES

Epic Games, създателите на популярната поредица онлайн шутър игри Fortnite – с около 350 милиона потребители – и софтуера Unreal Engine за разработчиците на игри, планират да зложат претенции за метавселената след кръг от 1 млрд. долара финансиране през 2021 г. Това включва 200 милиона долара от Sony Group Corp.

Визията на Epic Games за метавселената се различава от тази на Facebook по това, че иска да осигури общо пространство за потребителите да взаимодействат помежду си и с рекламодателите, докато наистина се забавляват – без новинарски канал, пълен с реклами.

„Силно вярвам, че това е в съответствие с целта ни да изпълним света с емоция чрез силата на творчеството и технологията“, казва Кеничио Йошида, председател, президент и главен изпълнителен директор на Sony Group Corp.

Microsoft

Метавселената идва в Microsoft Teams – конкурентът на Zoom за онлайн срещи на софтуерния гигант. Новата услуга позволява на потребителите на Teams от различни физически локации да се присъединят към съвместни и споделени холографски преживявания по време на виртуални срещи.

Снимка: Unsplash

Играта „Fortnite“ (Снимка: fortnite.com)

Microsoft вече работи с фирмата Accenture за създаване на виртуални пространства и взаимодействия. Accenture и нейните партньори наемат повече от 100 000 души всяка година и използват новите си технологии дори за интервютата на своите нови служители.

Тези нови служители се срещат в Teams, за да получат инструкции как да създадат цифров аватар и да получат достъп до One Accenture Park – споделено виртуално пространство, което е част от процеса на адаптиране. Футуристичното пространство, подобно на увеселителен парк, включва централна конферентна зала, виртуална заседателна зала и цифрови монорелси, които новите служители използват, за да пътуват до различни изложби.

Статистиката за реалните потребители на Metaverse е обезкуражаваща

Метавселената има нужда от преброяване. Няколко са опитвали, но досега никой не може да се съгласи с констатациите на преброителите.

Horizon Worlds, подобно на Decentraland и метавселената като цяло, не е толкова популярен, колкото това, което Марк Зукърбърг или притежателите на токени(крипто) за Metaverse биха искали да мислите. Проблемът е в числата.

По-рано този месец The Verge съобщи, че VR социалната мрежа на Meta Horizon Worlds е толкова гъмжаща от грешки, че дори нейните разработчици не я използват много.

„Понастоящем обратната връзка от нашите създатели, потребители, изпитатели на игри и много от нас в екипа е, че общата тежест на изрязванията, проблемите със стабилността и грешките правят твърде трудно за нашата общност да изпита магията на Horizon“, признава още вицепрезидентът на Metaverse в бележката, разпространена от The Verge.

„Най-просто казано, за да стане едно преживяване приятно и запомнящо се, то първо трябва да бъде използваемо и добре изработено.“

Meta твърди, че Horizon Worlds има 300 000 регистрации, но няма индикация колко са активните потребители.

Ако разгледаме Facebook групи: официалната страница на Horizon Worlds има 33 000 последователи, докато официалната група на общността на Horizon Worlds във Facebook има 29 000 членове. Да приемем, че има много припокриване, което означава, че по-високото число е общият адресируем пазар.

Ако искаме да разберем наличния сервизен пазар, трябва да разгледаме базата за инсталиране на продукти за виртуална реалност.

Магазинът за цифрови игри Steam – познат на всеки компютърен геймър – казва, че 2% от неговите 132 милиона активни месечни потребители имат VR слушалки. От тези два милиона, 64% използват слушалките Oculus на Meta, поставяйки базата за инсталиране на 1,28 милиона.

Имайки това предвид, дори цифрата на Meta от 300 000 да е вярна, това означава, че само 23% от нейната база за инсталиране на VR използва това, което Meta вярва, че е бъдещето на компанията. Това разбира се е най-добрият сценарий, по-реалистичното число би било по-близо до 33 000, което би означавало, че около 2% от базата за инсталиране на VR използва Horizon Worlds според предназначението на Meta.

Ако погледнем две от най-големите Web3 компании с оценки над 1 милиард долара всяка, според агрегатора на данни DappRadar, докато базираният на Ethereum виртуален свят Decentraland е имал 89 активни потребители в определен ден, конкурентът The Sandbox е имал 522 активни потребители през същото време.

Важно е да се отбележи, че „активен потребител“ според DappRadar се определя като взаимодействие на уникален адрес на портфейла с интелигентния договор на платформата. За „активна употреба“ се счита например влизането в The Sandbox или Decentraland, за да направите покупка със SAND (криптовалутата на платформата Sandbox) или съответно MANA (криптовалутата на платформата Decentraland).

Най-големият брой дневни „активни потребители“ някога в Decentraland е бил 675 според DappRadar, а в The Sandbox този брой е по-голям – около 4503.

Сам Хамилтън, творчески директор в Decentraland, оспори начина, по който DappRadar проследява ежедневните „активни потребители“ на платформата. „DappRadar не проследява нашите потребители, а само хора, взаимодействащи с нашите договори“, каза той пред CoinDesk, добавяйки, че платформата има 8000 потребители средно на ден, въпреки че не уточнява в какво се състои „активното използване“ спрямо по-пасивното взаимодействие. Той отбелязва, че докато Decentraland е имала най-много посетители през март, броят на „туристите и зрителите“ оттогава е намалял.

Речник:

Virtual world (Виртуален свят) – Виртуални светове и игри с герои, управлявани от AI, съществуват от десетилетия, както и тези, населени с „истински“ хора в реално време. Това не е „мета“ (на гръцки „отвъд“) вселена, а просто синтетична и измислена, предназначена за една единствена цел (игра).

Virtual space (Виртуално пространство) – Изживяванията с дигитално съдържание често се разглеждат като „прото-метавселени“.

Virtual reality (Виртуална реалност) – VR е начин да изживеете виртуален свят или пространство. Дали усещането за присъствие в дигитален свят прави метавселена е отворен към всички въпрос.

Digital and virtual economy (Цифрова и виртуална икономика) – Те също вече съществуват. Индивидуалните игри като World of Warcraft отдавна имат функциониращи икономики, където реални хора търгуват виртуални стоки за реални пари или изпълняват виртуални задачи в замяна на реални пари. Освен това платформи като Mechanical Turk на Amazon, както и технологии като биткойн, се основават на наемането на лица/бизнеси/изчислителна мощ за изпълнение на виртуални и цифрови задачи.

Game (Игра) – Fortnite има много елементи от Metaverse. Тя има собствен виртуален свят и е врата към нови преживявания, някои от които са чисто социални. Въпреки че Metaverse може да има някои подобни на игра цели, да включва игри или да включва геймификация, тя сама по себе си не е игра, нито е ориентирана към конкретни цели.

New UGC platform (Нова User Generated платформа) – Metaverse не е просто още една платформа, подобна на YouTube или Facebook, в която безброй хора могат да „създават“, „споделят“ и „монетизират“ съдържание и където най-популярното съдържание представлява само най-малкия дял от общата консумация. Метавселената ще бъде място, в което се инвестира и се изгражда и където тези богато капитализирани бизнеси могат напълно да притежават клиентите си (да имат пълен контрол), да контролират API/данни, икономика и т.н.

Как Преслав “Aethelthryth” Иванов стана най-известният български стриймър

Никола Михайлов

Преслав Иванов, по-известен в онлайн пространството под псевдонима Aethelthryth, е най-популярният стриймър в България. Вече десета година той забавлява зрителите си, като играе игри, коментира риалити предавания и разказва истории от личния си живот. Но защо, въпреки нарастващата конкуренция, никой не може да измести Пресли от лидерската позиция?

Aethelthryth започва своята стрийминг кариера, докато все още е професионален League of Legends играч. Той обаче не се ограничава и малко след това добавя още едно заглавие към репертоара си - Minecraft. Именно тази игра му предоставя възможност да стане един от най-гледаните създатели на съдържание. На 1 юли 2015 г. Иванов и още 9 родни контент криейтъри създават Minecraft сървър „Пакта“. Идеята е проста - когато играят заедно, те ще се появяват постоянно в клиповете и стриймовете си и така ще си прехвърлят фенове. Де факто, за да развият каналите си, използват съдържанието на всички. За месеци групата става изключително популярна сред подрастващите, а Преслав Иванов, като нейния неофициален лидер, печели хиляди последователи.

За ранния успех на Aethelthryth спомагат две неща: познанията му за играта, която играе с колегите си, и образът, който показва пред зрителите. По време на стриймовете си той се старае да забавлява хората по всякакъв начин. През 2015 г. програмата му се състои от 5 живи излъчвания по 4 часа седмично. Много скоро част от феновете му започват да режат най-интересните моменти и да ги качват в YouTube под формата на компилации. Иванов осъзнава колко много тези видеа могат да по-

могнат на канала му и съответно започва да ги гледа заедно със стотиците си зрители. Така изкуствено развива канали, които се занимават единствено с допълнително споделяне на негови клипове, платформата започва да ги разпространява допълнително и много хора откриват Aethelthryth именно заради тези подбрани най-забавни моменти.

С времето Преслав Иванов успява да събере най-различна аудитория. Преобладаващите деца и по-млади тийнейджъри порастват и вече искат да гледат по-различно съдържание. Това не остава незабелязано от най-големия български стриймър. Той пробва различни игри, но най-печелившият му ход се оказва да коментира на живо епизоди на предаването „Съдби на кръстопът“. През 2017 г. няколко негови колеги започват да го правят и в началото самият Пресли не разбира защо. С времето обаче феновете му не спират да го молят и той се съгласява, но при едно условие - ако 10 човека се абонират за канала му по време на един стрийм, играта спира и всички заедно гледат „Съдби на кръстопът“. В платформата Twitch, където Иванов излъчва, е безплатно да последваш някого, но абонаментът струва 5, 10 или 15 долара на месец, от които стриймърът печели грубо половината. По този начин Иванов успява хем да задоволи феновете си, хем да си осигури допълнителни доходи.

Зрителите остават моментално впечатлени от изпълнените с шеги реакции на Пресли. Почитателите му до такава степен искат да слушат коментарите му за „Съдби на кръстопът“, че това се превръща в любимото им съдържание от стриймъра. В един момент по време на епизодите Aethelthryth прави повече абонати, отколкото през целия си стрийм. Младият мъж решава максимално да се възползва от

Снимка: Инстаграм @isankov_photography

Снимка: Фейсбук

случващото се и започва да гледа по няколко серии една след друга, за да може да мотивира хората, най-директно, да му дават пари. Иванов успява да промени по такъв начин българската част от Twitch, че до ден днешен, почти 6 години по-късно, колегите му все още гледат същото предаване.

„Съдби на кръстопът“ обаче не е единствената мода, която Пресли успява да наложи през 2017 година. По същото време, отново чрез забавление и шеги, той успява да превърне Euro Truck Simulator 2 - игра в която просто караш камион, в любимата на всички зрители. Изведнъж класики като League of Legends, CS:GO и Minecraft остават на заден план, защото хората искат да гледат как любимите им стриймъри влизат в ролята на стереотипния тираджия, който слуша чалга и псува на пътя. Тази комбинация от каране на камион и коментиране на „Съдби на кръстопът“ циментира мястото на Преслав Иванов като най-гледан българин в Twitch.

В един момент Euro Truck Simulator 2 остава в миналото, но любимото предаване на българския зрител - не. Aethelthryth успява да изгледа всичките стотици епизоди и да привлече огромна аудитория. Хилядите му фенове му позволяват да направи нещо, което до този момент в България е немислимо - да се продаде на друга платформа.

През есента на 2019 г. Пресли става първият българин, подписал договор за ексклузивност с Facebook. По това време той си мисли, че па-

рите, които му предлагат, ще бъдат използвани, за да сложи край на кариерата си и след няколко години да се „пенсионира“. Заради условията в новия сайт обаче той няма право да реагира на риалити предавания и затова се фокусира отново върху игрите. В този момент открива GTA V. Играта, която той с години е отказвал да включи, му предлага възможност да влиза в роли и да забавлява хората без да гледа „Съдби на кръстопът“. Месец след преместването си Иванов се включва в така наречените roleplay сървъри. Там той не просто играе играта, а създава персонаж и заедно с другите хора по-скоро разиграва собствен филм. Подобно на реакциите и Euro Truck Simulator преди това, Пресли успява да развие GTA V Roleplay-а до най-гледаното съдържание в страната по това време.

Малко след като подписва третия си договор с Facebook обаче, Aethelthryth решава да прекрати отношенията си с платформата. „Съдби на кръстопът“ и свободата да прави каквото иска му липсват и той решава да се върне обратно в Twitch. В началото се притеснява дали зрителите биха го приели - все пак той ги е изоставил и се е преместил в изцяло различен сайт заради пари. Още на първия си стрийм обаче Иванов разбира, че притесненията му са били напразни. Чатът му бива изпълнен от хиляди съобщения „Добре дошъл обратно“ и подновените абонаменти започват да ваят. Отново има и „Съдби на кръстопът“, този път обаче за 20 абоната и само по един епизод на вечер. По този начин Пресли успява да си гарантира, че ще има достатъчно серии за дълго време.

През декември 2022 г. той разбива всички български рекорди с над 2800 активни абонати в реално време. Парите, които печели от Facebook, а и от собствените си канали, използва, за да оборудва студио и наеме служители. Пресли вече има монтажист, който взима записите от стриймовете, обработва ги и ги качва в YouTube, за да може вече излъченото да стигне до максимално много хора чрез няколко платформи. Дори да не сте гледали Пресли през живота си, напълно възможно е, щом отворите най-големия сайт за видео съдържание, да попаднете именно на него. И сами да се убедите защо именно той продължава да бъде най-големият стриймър в страната.

Ерлинг Браут Холанд - норвежкият будозер, който влезе с гръм и трясък във футбола

Василен Петров

Снимка: Getty Images

На всички футболни привърженици и фенове е добре известно, че този младеж е умен, голям, талантлив, бърз, много забавен и леко странен човек. Доста по-важно обаче, е че Ерлинг Холанд е машина за реализиране на голове, която съществува и диша чрез своята способност да бележи попадения.

Макар хората да са изумени от неговите умения и начин на игра, малко от тях са запознати с историята и произхода на необикновения футболист.

Ерлинг Браут Холанд е роден на 21 юли 2000 г. в Лийдс, Западен Йоркшир, Англия. Родителите му са Гри Марита Браут и Алф-Инге Холанд -бивш полузащитник на Лийдс Юнайтед, Нотингам Форест и Манчестър Сити. Норвежецът се появява на бял свят като последното от общо три деца, по това време семейството му живее в Англия, а бащата играе футбол във Висшата лига.

За Ерлинг присъствието на неговия по-голям брат Астор му носи куп незабравими детски емоции и щастливи моменти. Когато двамата се забавлявали с топката навън, носели фла-

нелки на Манчестър Сити, в който баща им играем между 2000 и 2003 година. Това младият талант помни като скъп момент. Ерлинг също така расте със своята по-голяма сестра Габриел Холанд. Като дете е изпълнен с живот и енергия, винаги усмихнат и весел, защото е запечатал в съзнанието си редица неповторими мигове от ранните дни с Астор и Габриел.

През 2004 година семейството е принудено да напусне Англия и да се премести в родния град на бащата, Брюне, намиращ се в Южна Норвегия. Там Ерлинг прекарва остатъка от детските си години.

Младият футболен ентузиаст проявява сериозен интерес към различни физически активности – голф, лека атлетика, хандбал. Той произхожда от род, който живее и диша чрез спорта, спортните му гени са изключително добри, тъй като майката и бащата са практикували лека атлетика. Ерлинг също така получава много добри съвети и напътствия от родителите си в своето бъдещо професионално развитие.

По отношение на футбола Алф Холанд винаги е бил чудесен пример за сина си. Позицията му на игрището е в защита и полузащита. Движейки се между средата и собственото поле, бащата съумява да реализира някои красиви голове в кариерата си.

Майката Гри Марита Браут е бивша състезателка от седмобой – състезание за жени, в което всяка участничка се бори в седем различни дисциплини по лека атлетика.

За съжаление един ужасяващ сблъсък на терена прекратява преждевременно футболния път на Алф Холанд. Футболните експерти смятат, че става дума за физическа атака, извършена съвсем умишлено и хладнокръвно от Рой Кийн. Всичко се случва през септември 1997 г. в среща между Лийдс Юнайтед и Манчестър Юнайтед. Ирландският халф влиза в зоната на опонента, опитвайки се да отнеме топката от норвежеца, но той продължава да владее и напредва. Впоследствие Кийн прави отчаян шпагат, който завършва с брутално заклещване на коляното на Холанд отзад. Така бранителят пропуска остатъка от сезона заради скъсани коленни връзки. В крайна сметка последствията се оказват дори по-лоши – кракът му е счупен.

За много роднини, близки и приятели на Ерлинг това е главната причина да не харесват „червените дяволи“. Когато Рой се появява за първи път на телевизионния екран като футболен анализатор, те мигновено посягат към дистанционното, за да сменят канала. Без надежда да продължи с футбола, бедният Алф решава да окачи бутонките на стената, което принуждава семейството да напусне Англия завинаги.

Когато навлиза в ученическите си години, Ерлинг е записан

Снимка: Getty Images

в спортна институция, подходяща за неговото личностно израстване. През 2006 г., когато е едва 5-годишен, той влиза в редиците на футболен клуб Брин, където получава качествено спортно образование. Интригуващ и малко познат на широка общественост факт е, че година по-късно момчето успява да подобри световен рекорд, печелейки наградата за най-висок скок на дължина в своята възрастова група – 1.63 метра.

В интервю за сайта „Goal“ първият му треньор Алф-Ингве Бернтсен говори открито за невероятния талант на хлапето:

„Видях Ерлинг за първи път, когато се присъедини към нашата тренировка на закрито. Първите две докосвания на Холанд доведоха до голове. Тъй като той беше много по-добър от останалите, веднага го изтеглихме да играе с момчета с година по-големи от него“.

Някои странични наблюдатели казват, че Холанд бил нисък, но всъщност не е така, тъй като е бил с нормален ръст за възрастта си, при това с година по-млад от останалите играчи. Невероятните му футболни качества му помагат да се превърне в абсолютен голов хищник пред вратата. Той винаги е усмихнат, тренира неуморно и успява да реализира много попадения.

Ерлинг прави официалния си дебют на мъжкия състав като 15-годишен през май 2016 година. С космическото подобрение в способностите му, небето бе единствената граница за нещата, които можеше да постигне. След като отбеляза 18 гола в 14 двубоя за резервния тим на Брин, изгряващата суперзвезда започва да получава оферти от други отбори – в Норвегия и чужбина. За първи път той е предложен на немския клуб Хофенхайм 1899, но родителите му отхвърлят предложението. Скаутите от клуб Молде, набиращи обещаващи таланти, го включват в дългия си списък с трансфери. След успешни преговори острието преминава в Молде, където наставник по това време е легендарният норвежки футболист на Манчестър Юнайтед Оле-Гунар Солскяер.

Не след дълго обаче Ерлинг забелязва, че нещо не е наред с физическото му развитие. Докато съотборниците му стават по-високи и здрави, той е все така нисък и слаботелесен. Наблюдава се и малък спад в представянето му на терена и от ръководството решават да му помогнат да се справи с проблема. Готвачката Торбьорг Хауген, по-известна като Танта, собстве-

норъчно му помага да преодолее забавения растеж. Момчето започва да се храни доста стабилно - предимно с норвежки кюфтета, от които иска още и още, взима си дори за вкъщи след края на тренировъчните занятия. За 2 години по време на престоя си в Молде Ерлинг израства с 8 см. Напредъкът е невероятно впечатляващ, дори по-сериозен, отколкото тялото му изисква.

След като преодолява проблемите с физическия растеж, младият футболист стартира с фурор втория сезон, успявайки да реализира 4 попадения за едва 21 минути. Така печели отличието за топ голмайстор на клуба и наградата за пробив на годината. Офертите от чужбина започват да прииждат една след друга. Лийдс Юнайтед, тогава начело с Марсело Биелса, е сред първите английски клубове, които искат да привлекат нападателя. Накрая Холанд подписва с ФК Ред Бул Залцбург, което е повратната точка към бъдещата му световна слава.

Още в първите няколко мача Ерлинг отбелязва последователни хеттрикове, които му отреджат място в националния състав на Норвегия до 19 и 20 години. На национално ниво той прави мигновено впечатление, допринасяйки за най-внушителната победа в историята на тима – 12:0 срещу Хондурас през май 2019 година, Холанд отбелязва цели 9 гола. След това той регистрира още 2 хеттрика в австрийската „Бундеслига“, сформирайки страхотен тандем с Патсон Дака.

В дебютния си двубой в Шампионска лига три дни по-късно, Холанд отново нанизва 3 попадения срещу Генк, което го прави третият най-млад играч, който вкарва хеттрик в „турнира на богатите“. Следват гол срещу Ливърпул и два срещу Наполи. Футболната общественост осъзна, че се е появил нов кандидат за звание „най-велик на всички времена“. Няколко европейски гранда започнаха да се съревновават за подписа му. Борусия Дортмунд успя да го привлече - там Ерлинг отново избухна с 3 гола в немската „Бундеслига“. Благодарение на този изумителен възход, Ерлинг Холанд се превърна в най-желаната звезда в световен мащаб.

Холанд акустира в тима на „жълточерните“

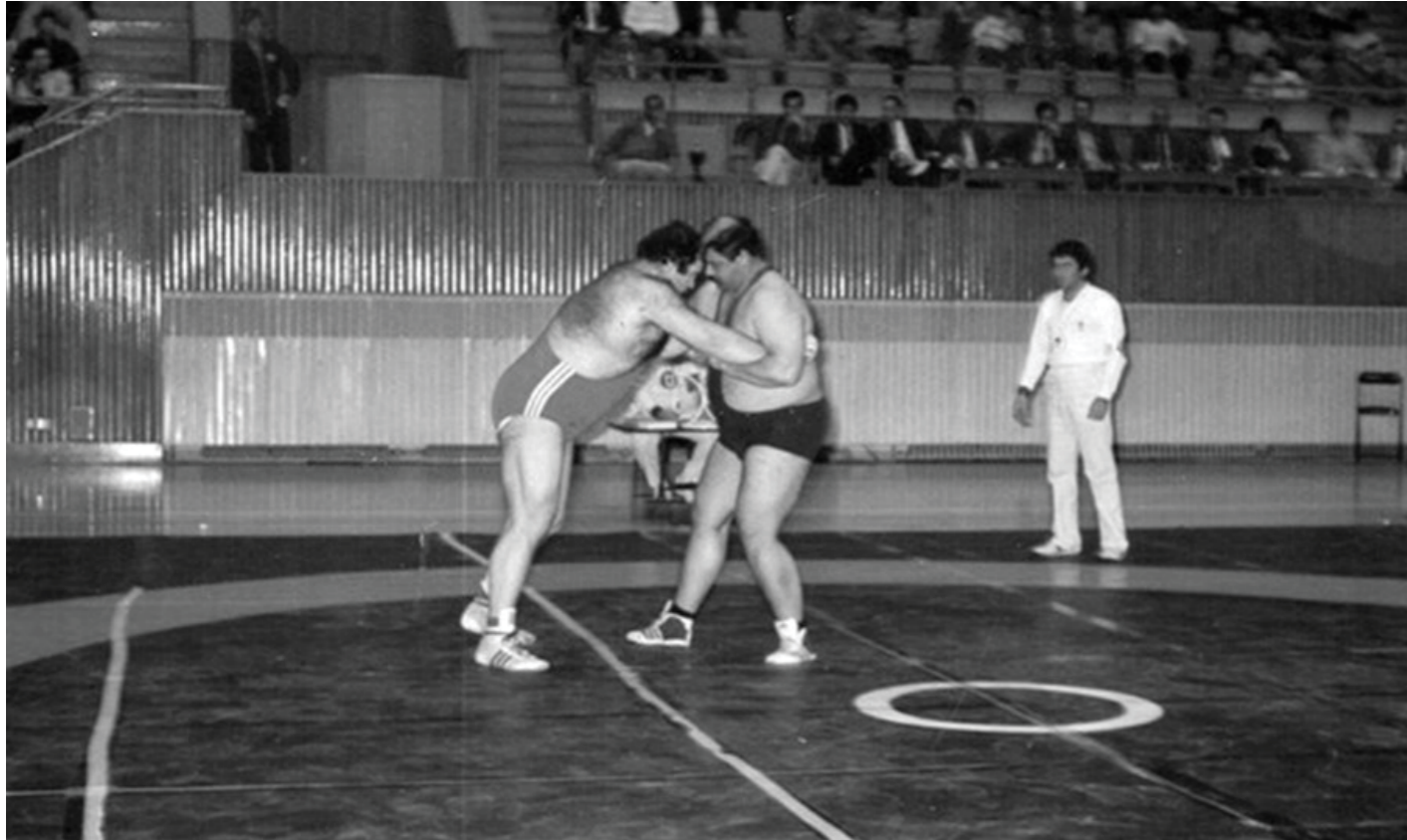
броени дни преди януарският трансферен прозорец да приключи за сумата от 20 милиона евро и подписа договор за четири години и половина. На 18 януари 2020 г. той прави дебюта си срещу ФК Аугсбург, влизайки като резерва в 56-ата минута. В рамките на само 23 минути до 89-ата Ерлинг успява да запише три гола на сметката си – нищо не може да спре хищническия му инстинкт за голове. Крайният резултат от двубоя е 5:3. По този начин нападателят се превръща във втория футболист, реализирал хеттрик в дебютната си изява в немския елит след Пиер-Емерик Обамеянг. При втория мач на Борусия, който се провежда на 24 януари срещу местния противник ФК Кьолн, той отново се появява на терена като смяна в 65-ата минута. Тогава нанизва 2 попадения, допринасяйки за изразителния триумф с 5:1. Холанд става първият футболист, отбелязал пет гола в първите си две срещи, при това за най-кратък период от време – 56 минути. На 18 февруари пък острието вкарва две попадения при победата с 2:1 срещу Пари Сен Жермен в първия сблъсък от шестнайсетинафиналната фаза на Шампионска лига.

След 88 изиграни срещи за Дортмунд, в които поразява целта 86 пъти и печели наградата „Golden Boy“ за най-добър млад играч през 2020 г., Холанд осъществява трансфер в най-силното от топ 5 първенствата на Европа – английската Висша лига. Той се присъедини към отбора на „гражданите“ на 1 юли 2022 г., като ръководството на гранда плати освобождаващата клауза от 74 милиона евро (63 милиона паунда). В борбата за неговото привличане участваха още гиганти като Реал Мадрид и Байерн Мюнхен. Настоящият му договор е в сила до лятото на 2027 г., като възнаграждението на нападателя е 370 000 паунда на седмица. По този показател заплатата на Холанд се приближава до тази на най-голямата звезда в тима от Манчестър – Кевин Де Бройне.

Двамата със суперзвездата на Пари Сен Жермен и Франция Килиан Мбапе безспорно са големите таланти в Европа, които са на път да поемат щафетата от Кристиано Роналдо и Лионел Меси като най-добрите футболисти в историята на футбола.

Никола Динев - забравеният шампион

Виктор Вълков

Снимка: 24 часа

България е известна със своите медали и постижения в сферата на бойните спортове. Но има някои големи състезатели, на които не им е било позволено да запишат имената си в славната история на страната ни. В следващите редове ще се запознаете с човек, за когото вероятно не знаете много, но си струва да научите.

Той става два пъти световен шампион по борба, пет пъти – европейски, а през 1976 г. достига до пето място на летните олимпийски игри в Канада. Признат е за майстор както в дисциплината на класическата борба, така и в тази на свободната борба и самбото. Неговото име е Никола Динев.

Никола Динев е роден на 18 октомври 1953 г. в Нова Загора. По борбата се запалва благодарение на бившия състезател Диньо Славов

- кмет на село Стоил войвода, в което Динев израства. Славов е първият треньор на момчето по свободна борба. По-късно Динев започва да тренира и в класическия стил. Междувременно завършва ветеринарна медицина и е назначен в университета в Стара Загора и е назначен като асистент, но се отказва от това начинание, за да се отдаде изцяло на спорта.

Упоритият труд на Динев се отплаща – през 1976 г. той представя България на летните олимпийски игри в Монреал, Канада, и се класира на пето място. През 1977 г. успява да завоюва първата си световна титла при мъжете в категория над 100 килограма в шведския град Гьотеборг. Той е 3 пъти вицешампион – в Мексико (1978 г.), Осло (1981 г.) и Киев (1983 г.). През 1982 г. за втори път става световен шампион в Катовище, Полша.

Цели пет пъти става европейски шампион – на първенствата в Бурса през 1977 г., Приевца през 1980 г., Варна през 1982 г., Будапеща през 1983 г. и Пирея през 1986 г. През 1977 г. става и носител на Златния пояс „Никола Петров“.

Динев се готви за златен медал на Олимпиадата в САЩ от 1984 г., но СССР и социалистическите страни от Източна Европа бойкотират игрите като отговор на бойкота на западните страни 4 години по-рано в Москва. Държавите от Източния блок създават свои игри в Будапеща – така наречените „Игри на дружбата“. На тях на първо място по борба се класира именно Динев.

През 1988 г. Динев се отказва от активния спорт, а на следващата година става помощник-треньор на шведския национален отбор

по борба и личен треньор на бореца Томас Йохансен.

Освен успехите му в спорта, хората, които го познават отблизо, помнят и добрината му:

„Беше много добър човек. Поднасяше подаръци на децата от дома за сираци в град Стара Загора. Книгите, които подаряваше, бяха надписани лично за всяко дете. Личната си библиотека дари на читалище „Пенчо Славейков“, казва жена му. С нея Динев има три деца – две дъщери и един син.

Спортистът е награден с приза „почетен гражданин“ на Стара Загора. След 2011 г. Динев живее в Испания. Къщата си в село Стоил войвода предоставя за музей. Напуска този свят на 1 юни 2019 г. По негово желание прахът му е пръснат над Сините камъни - Карандила Сливен.

Снимка: 24 часа

Хорхе Луис Борхес (Снимка: Уикипедия)

Големите разказвачи на магическия реализъм

Писателите, които ни разкриха света с помощта на магията

Лилия Якимова

Във Вавилонската библиотека сред всички класически произведения, фантастични разкази и приказки за любов и приключения има едно специално място, запазено за онези писатели, които умело преплитат фантазията и действителността. През чудното те показват истинното и през магията разкриват красотата, но и проблемите на реалния свят. Това са писателите на магическия реализъм.

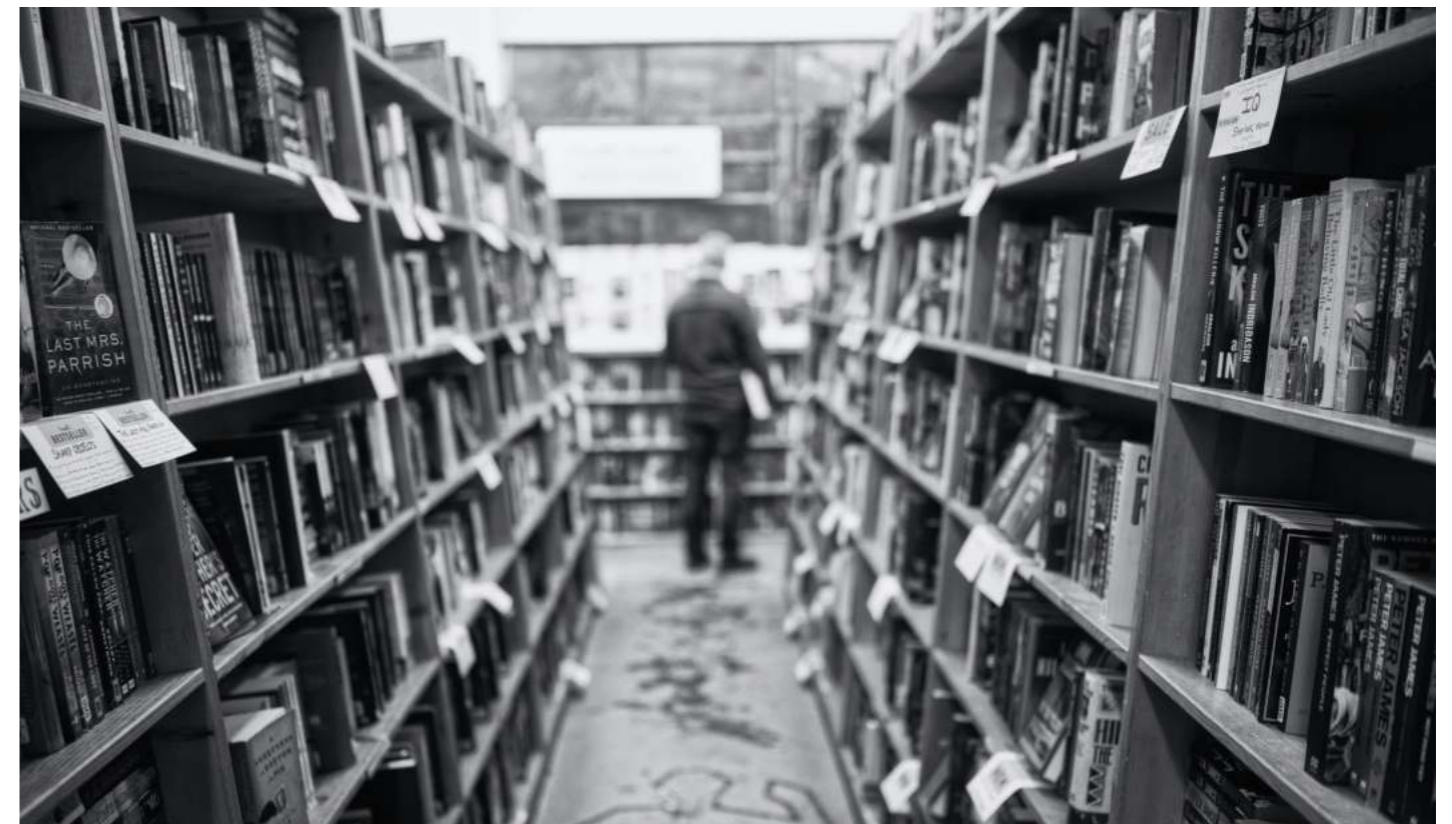
Представителите на този любопитен литературен стил са дръзки, с богато въображение и широк размах. Творбите им веднъж ни натъжават, друг път ни размиват, понякога ни объркват, но винаги ни разкриват неподозирани гледни точки. Произведенията им оставят ясен отпечатък в историята на литературата и демонстрират способността ѝ да

бъде едновременно пророк и коментатор на историческите събития, както и убежище и лек срещу тях.

Какво е магически реализъм?

Като че ли няма консенсус сред литературните изследователите дали магическият реализъм е течение, стил или жанр - дори само този факт ни дава да разберем, че неговите представители не се вписват в ясни граници и смело смесват похвати и елементи на различни жанрове в една цветна амалгама.

За магическия реализъм е характерно, че свръхестествени елементи се вплитат в иначе реалистична обстановка. Магическите реалисти често включ-

Снимка: Unsplash

ват неочаквани фантастични детайли и действия в разказа си за действителния свят. Често се използват мотиви от фолклора, народните приказки и митологията. Фантастичното и реалното не се противопоставят едно на друго, а се преплитат и допълват.

Магическият реализъм в литературата се заражда в Латинска Америка и се свързва най-вече с бума на латиноамерикански романи от 60-те години на ХХ век. Негови проявления обаче можем да открием и по-рано - най-вече в творчеството на Хорхе Луис Борхес. Той е писателят, който ще проправи път на този нов стил и така ще промени хода на литературната история.

Хорхе Луис Борхес

Хорхе Луис Борхес е роден на 24 август 1899 г. в Буенос Айрес, Аржентина. През 1914 г. семейството му се мести в Швейцария, където той завършва

Хорхе Луис Борхес (Снимка: Уикипедия)

Женевския университет. В Европа попива идеите на различни философи и когато през 1921 г. се завръща в Буенос Айрес, започва да публикува поеми и есета в различни издания.

През 1936 г. излиза първата му книга в проза - „Всеобща история на безчестието“. Тя представлява сборник с преразказани истории и мистификации за истински злодеи и известни престъпници. Критикът Анхел Флорес смята, че именно тази творба поставя началото на новото направление магически реализъм.

През 30-те си години Борхес започва да изпитва проблеми със зрението си, които с времето прогресивно се влошават. През 40-те на бял свят все пак ще се появят незабравимите му произведения „Измислици“ и „Алефът“, в които писателят помещава неподозирани истории, мистериозни символи и препратки към митологията. В емблема се превръща например разказът му „Вавилонската библиотека“, в която писателят представя Вселената като безкрайна библиотека.

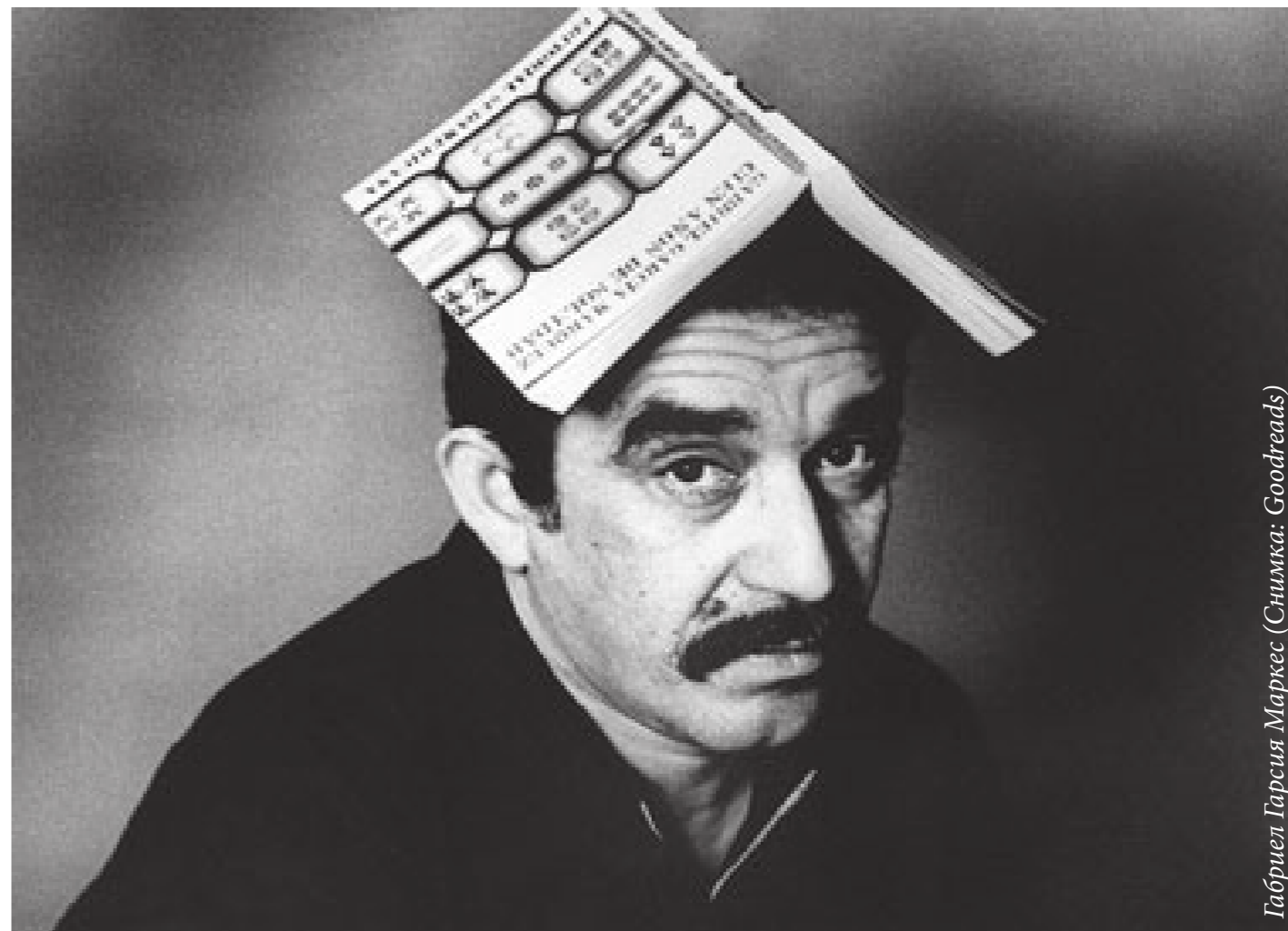
Настрана от писането, Борхес работи и като лектор в различни университети, и като библиотекар. През 1955 г. той е назначен за директор на Националната библиотека в Аржентина, става и професор по английска литература в университета в Буенос Айрес.

Може би именно заради богатото си въображение и силния си дух той не изоставя задълженията си на общественик и таланта си на творец дори когато в края на 50-те окончателно губи зрението си. Въпреки че вече не може сам да пише текстове, продължава да твори, като диктува своите истории на майка си, на приятели или на секретари.

През 60-те у дома си Борхес вече отдавна е призната и влиятелна личност, но след 1961 г., когато печели първата си интернационална награда за литература, добива и световна слава. Продължава да публикува бележити творби като „Докладът на Броуди“ и „Пясъчната книга“.

В края на живота си писателят се връща отново в Швейцария. Умира на 14 юни 1986 г. в Женева, оставяйки изключително богато литературно наследство зад гърба си, което продължава да вълнува и провокира читателите по цял свят.

**„Винаги съм си представял, че
раят е библиотека.“
(Хорхе Луис Борхес)**

Габриел Гарсия Маркес (Снимка: Goodreads)

Габриел Гарсия Маркес

Габриел Гарсия Маркес също е латиноамерикански писател, един от най-изявените майстори на магическия реализъм. Роден на 6 март 1927 година в Аракатака, Колумбия, той следва право в университета в Богота, но се отказва от лекциите и започва работа като журналист. Маркес пише за различни издания като репортер и кореспондент от Европа и САЩ.

Славата си обаче той печели заради литературния си талант. През 1955 г. след седем години търсене на издател Маркес публикува първата си новела „La hojarasca“. През следващото десетилетие издава и творби като „В лош час“ и „Няма кой да пише на полковника“.

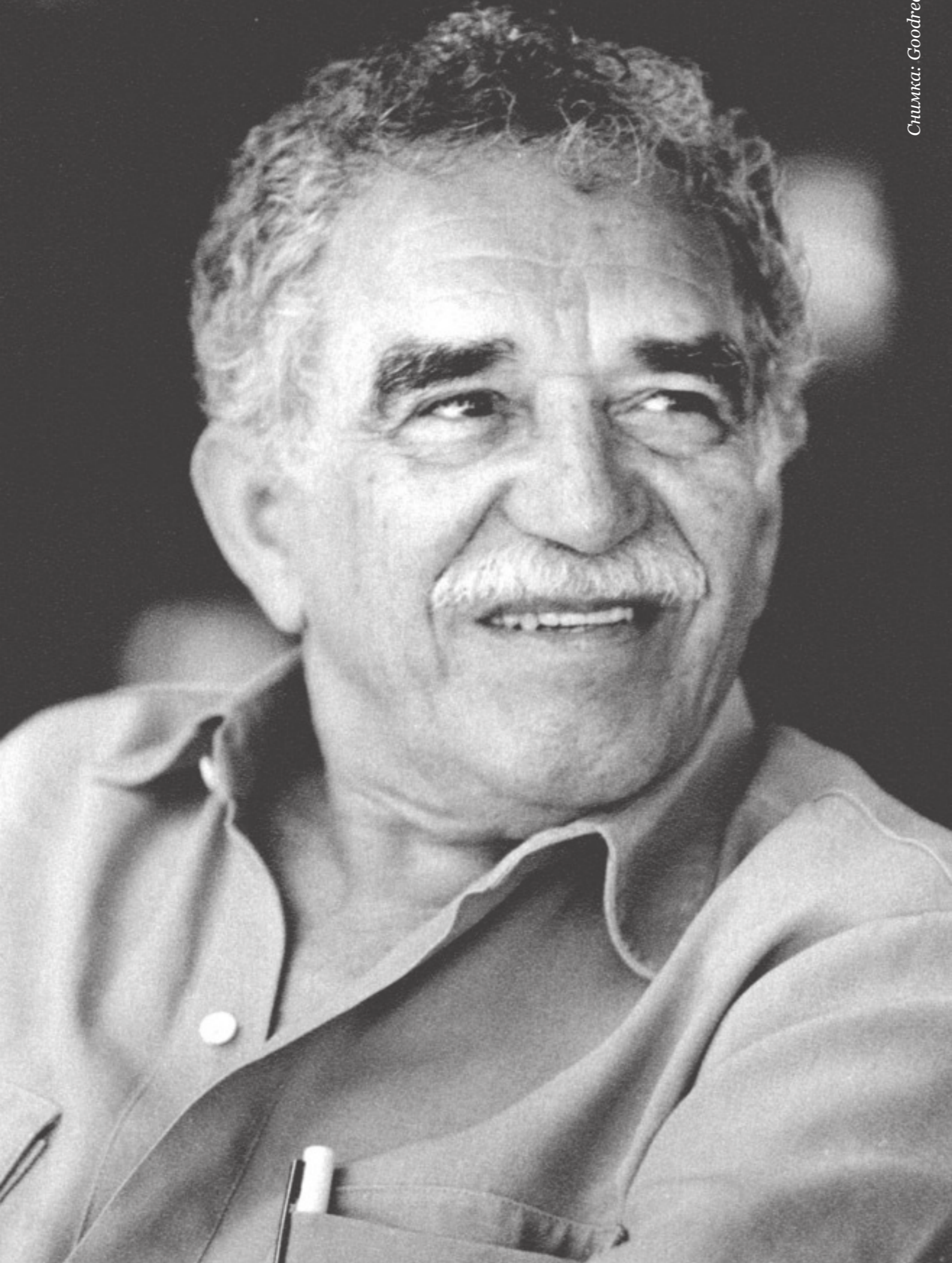
Смята се, че в художествените си произведения, освен от различни писатели, е повлиян и от чудатите вълшебни истории, които неговата баба му разказвала като малък. Критици допълват, че кариерата му на журналист също представлява важна основа за разбирането му за света.

През 1967 г. излиза шедевърът на Маркес - романът „Сто години самота“. Книгата проследява преплетените съдби на няколко поколения от се-

мейство Буендия в измисленото и пропито с магия селище Макондо. Творбата се превръща в сензация и бързо печели световна слава на автора си, а през 1972 г. Маркес става носител и на Нобелова награда за литература.

След невероятния успех на романа „Сто години самота“, превърнал се в образец на магическия реализъм, до края на живота си през 2014 година писателят публикува още много знакови творби като „Любов по време на холера“ и „Хроника на една предизвестена смърт“. Маркес е централно име в така наречения „латиноамерикански бум“ в литературата - заедно с автори като Хулио Кортасар и Марио Варгас Льоса той бързо печели заслужена слава за смелостта си изоснови да руши установените конвенции в испаноезичната, а и в световната литература.

**„Светът съвсем ще я оплеска [...] в деня, когато хората тръгнат да пътуват първа класа, а литературата - в товарен вагон!“
(Габриел Гарсия Маркес)**

Исабел Алиенде

Исабел Алиенде е една от най-превежданите съвременни латиноамерикански автори, магическият реализъм е запазена марка и на нейното творчество.

Алиенде е родена 2 август 1942 г. в Лима, Перу, но израства в Чили. През 60-те и 70-те години работи като журналист в телевизионни предавания и пише за различни списания. След преврата в Чили от 1973 г. срещу президента Салвадор Алиенде, братовчед на бащата на писателката, и заземането на властта от Пиночет, Исабел Алиенде емигрира във Венецуела. Там тя продължава журналистическата си дейност, но не след дълго разбира, че истинското ѝ призвание е литературата.

През 1981 г. Алиенде решава да напише писмо с измислена история до умиращия си дядо в Сантяго, което по-късно се превръща в основа на дебютния ѝ роман „Къщата на духовете“, излязъл през 1982 г. в Буенос Айрес. Със своята сага, посветена на живота на няколко поколения герои с техните любов, трагедии и изпитания, Алиенде става световноизвестна и се нарежда до най-обичаните латиноамерикански писатели.

Това се оказва само началото на едно богато творчество – заедно с романите „Дъщеря на съдбата“ и „Портрет в сепия“, „Къщата на духовете“ се пре-

върща в успешна трилогия, известни стават и книгите „Ева Луна“, която проследява историята на момиче, което обича да разказва вълшебни истории на хората около себе си, и „Паула“, която Алиенде посвещава на починалата си дъщеря Паула.

Исабел Алиенде в момента живее в САЩ и продължава активно да твори – известен е нейният ритуал на всеки 8 януари да започва нова книга. Освен с романите си, писателката се занимава и със социална дейност – тя управлява „Фондация Исабел Алиенде“, бореща се за правата и развитието на жените и децата.

През 2010 година става носител на Националната награда за литература на Чили, а през 2014 г. президентът на САЩ Барак Обама я удостоява и с Президентския медал на свободата. Именно свободата и силата на духа са сред постоянните теми във вдъхновяващата библиография на Алиенде, която тя продължава да обогатява.

„Този свят винаги ще има нужда от отцепници, дисиденти, авантюристи, аутсайдери и бунтовници, които задават въпроси, огъват правилата и поемат рискове.“
(Исабел Алиенде)

Исабел Алиенде (Снимка: © Lori Varra)

Салман Рушди (Снимка: Booker Prizes/PA)

Салман Рушди

Салман Рушди също е сред авторите, сблъскали се с много предизвикателства по пътя към славата. Роден е на 19 юни 1947 г. в Бомбай, Индия, но като младеж се мести във Великобритания. Завършва Кингс Колидж и започва работа в „Огилви & Матер“, една от най-известните рекламни агенции. Свободното си време посвещава на писането.

През 1975 г. Рушди публикува първия си роман - „Гримус“. Той не се радва на голям успех, но със следващата си книга, „Среднощни деца“ от 1981 г., Рушди печели място до най-известните писатели в света. В нея авторът смесва факти с похвати на магическия реализъм, за да разкаже историята на момче с вълшебни сили, родено в полунощ на 15 август 1947 г. - денят, в който Индия получава независимостта си. Детето открива, че и други споделят съдбата му, а сюжетът се развива на фона на реални исторически събития.

Рушди не се страхува да провокира с книгите си. Известен е фактът, че с романа „Сатанински строфи“ от 1988 г. писателят си навлича гнева на много представители на Ислямския свят. Мнозина критикуват начина, по който в книгата Рушди представя пророк Мохамед, и заклеяват творбата. Романът е забранен в страни като Индия, Бангладеш, Судан, Пакистан, а иранският лидер аятолах

Хомейни издава фетва (религиозен декрет), с която призовава за екзекуцията на Рушди. За главата му е предложена награда от 3 млн. долара.

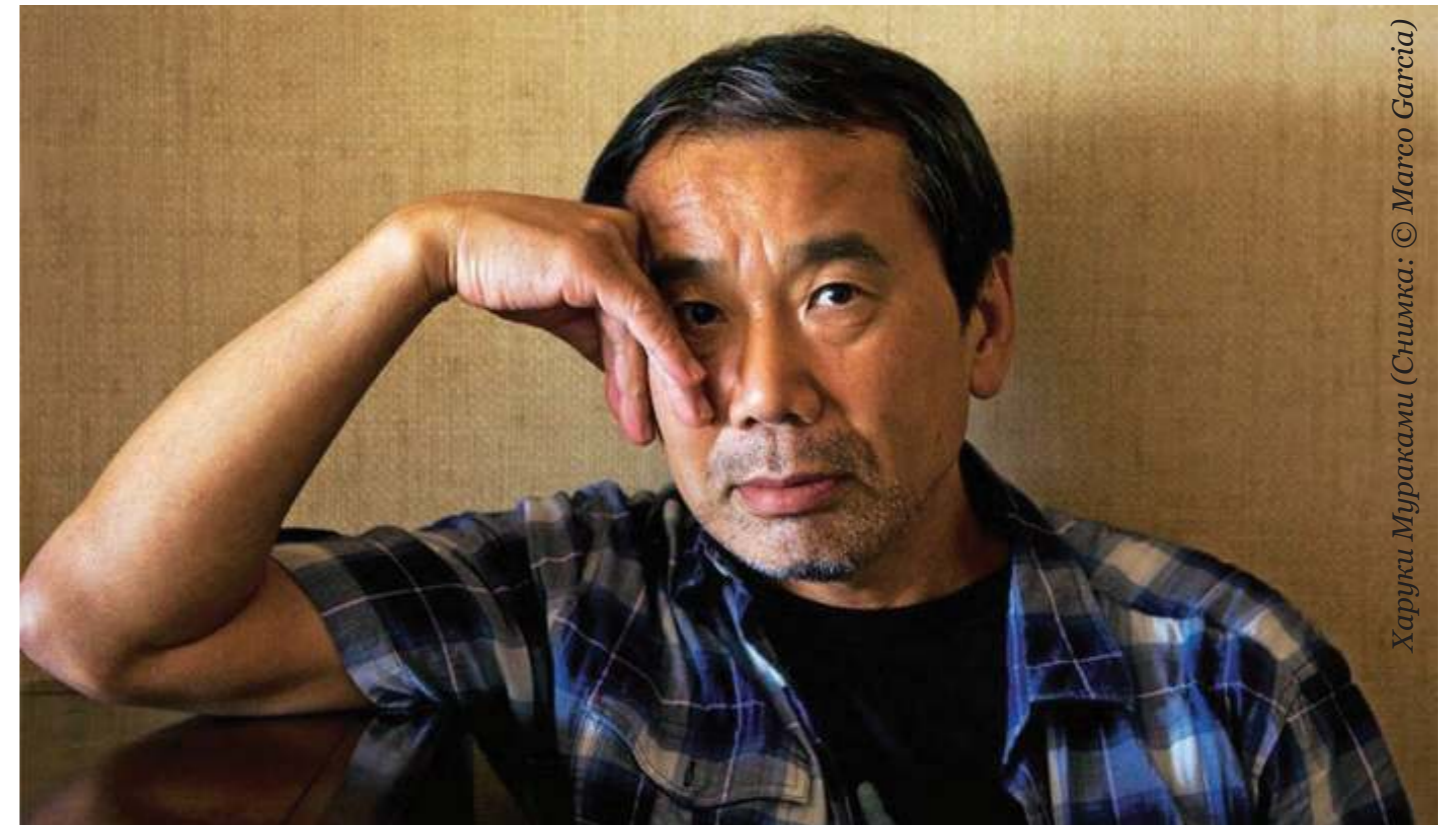
Въпреки това Рушди не се отказва от писането. Последният му роман, „Кишот“, разказва за писател и неговия герой Кишот, вдъхновен от знаменития идалго на Сервантес. Читателят проследява одисеята на Кишот из Америка и заедно с него се сблъсква с абсурдите на съвременното - поредна история изпод перото на Рушди, в която факт и фикция вълнуващо се допълват.

Рушди активно общува с аудиторията си и печели нови почитатели. Всички те бяха шокирани, когато през август 2022 г. на публично събитие писателят бе намушкан с нож. В резултат на това той загуби зрение с едното си око и способността си да движи едната си ръка. Въпреки опита за покушение обаче, Рушди продължава да твори - в края на миналата година дори стана ясно, че той вече работи по нов роман.

„Реалността може да съдържа в себе си метафора; това не я прави по-малко реална.“

Салман Рушди (Снимка: Goodreads)

Харуки Мураками (Снимка: © Marco Garcia)

(Салман Рушди) Харуки Мураками

Мураками също е сред големите гласове в съвременната литература. Заплетените му сюжети и провокативните му истории изкушават мнозина.

Харуки Мураками е роден на 12 януари 1979 г. в Киото, Япония. Въпреки че живее и твори в родната си държава, в произведенията си Мураками е повлиян от множество западни автори, заради което неговите критици изразяват мнение, че стилът му не е представителен за литературната традиция на Япония. Пред различни издания авторът често е споделял, че се чувства като аутсайдер в японския литературен свят.

Мураками завършва литература в Токийския университет, по-късно работи като преподавател в различни университети, междувременно с жена си отваря и джаз бар. С писане започва да се занимава по-късно, когато на 29 години получава вдъхновение за първия си роман - „Чуй песента на вятъра“. С него печели конкурс, което го тласка да продължи да твори.

През 1987 г. Мураками печели любовта на милиони японски читатели с романа си „Норвежка гора“. Не след дълго става познат и обичан по цял свят и с романи, превърнали се в съвременни образци на магическия реализъм, като „Хроника на птицата с пружина“, в който исторически събития, криминални сюжетни елементи и мистериозни

съновидения взаимно проникват и се допълват, „Кафка на плажа“, представящ засукания път на един тийнейджър към себе си и съдбата си, и поредицата „1Q84“, която пренася героите и читателите в неподозирани паралелни светове.

Мураками е и преводач на японски на различни англоезични автори като Франсис Скот Фицджералд, Джон Ървинг, Труман Капоти. Самият той е един от най-превежданите и най-продаваните съвременни автори днес.

„Ако четеш само книгите, които всички четат, можеш да мислиш само онова, което всички мислят.“
(Харуки Мураками)

Това са част големите литературни таланти, почитани заради приноса си в развитието на магическия реализъм, но и заради жизнелюбивите си лични истории на творци.

От Борхес, Маркес и Алиенде, преобразили южноамериканската литература и подсигурили ѝ централно място на световната сцена, през Мураками, чиято проза хипнотизира и провокира, до Рушди, смел коментатор на съвременното с непримирим дух - всички те оставят дълбока следа в литературата, разпръсквайки своята магия из страниците на книгите си и вдъхновявайки милиони читатели по цял свят.

Безсмъртната Коко Шанел

Мирела Въчкова

Малко са хората, които оставят значима следа във времето. Така наречените „звезди“ греят ярко, събират популярност и любов, имат всичко. Живеят, дишат, палят искрата – на върха са. Но да останеш отвъд времето, в което живееш и твориш – това е почти непостижимо.

Причината сме ние хората. Просто паметта ни е доста „къса“ и много бързо забравяме. Поколенията се менят и имената на идоите биват забравени. Ако отворим стари книги, различитим списания, ще видим снимки на хора, които не са ни познати, но които за конкретния период са били значими и обичани. Ще прочетем историите им, ще видим снимките им. Но те си остават само там – на тези страници, забутани някъде и забравени от всички.

Сега отиваме другаде – там, където са онези личности, които сигурно се броят на пръстите ни и чиито имена всички знаем и помним. Хора като учените, изобретателите, които, освен че са увековечили имената си, са направили така, че животът ни сега е такъв, какъвто го познаваме. Флеминг е изобретил антибиотика и спасил милиони човешки животи. Никола Тесла, Александър Бел, Алберт Айнщайн – все велики умове, гении, които ще бъдат вечно живи.

Други, които остават „безсмъртни“ са великите владетели през вековете – Александър Македонски, Гай Юлий Цезар и още много. Хората на изкуството обаче като че ли малко по-трудно успяват да напишат имената си със златни букви. Има някакъв резон в това, защото с тяхното изкуство не извлича-

ме никаква непосредствена полза, но сетивата са също толкова силно оръжие в ръцете на майсторите. Като Майкъл Джексън, и Елвис Пресли с вечните им хитове. Или Агата Кристи, създала нови стандарти в един от най-четените жанрове на литературата.

Стигаме и до онова място, изпълнено с лукс, усещане за величие и блясък – модния подиум! Стилът и начинът на обличане са вълнували хората през вековете назад, точно както и нас сега. Модата е толкова следвана и толкова мощна и велика, защото дава поле за изява на собствения ни стил, позволява ни да бъдем себе си, да се харесваме в собствената си кожа. В тази област едно име е изпъквало и винаги ще изпъква, сигурно се досещате. Има ли човек на този свят, който да не е чуват за Шанел? Едва ли. Единствена и неподражаема, тя е създала империя, която ще съществува още векове.

Габриел Боньор „Коко“ Шанел е модна дизайнерка, модернистка, революционизирала женската мода с включване в нея на мъжки елементи, една от най-влиятелните фигури в модата на ХХ век. Основателка е на модната къща „Шанел“. Определяна е като пионер в модата. Нейната философия, стремежът ѝ към изчистени линии и елементите, заимствани от мъжката мода, ѝ отреждат важно място в развитието на модните тенденции. Благодарение на въздействието, което Коко Шанел оказва върху модата, списание „Тайм“ я включва в класацията за 100-те най-влиятелни личности на ХХ век – единственият представител от света на модата в класацията!

Снимки: Уикипедия

© Willy Rizzo

Тя има много интересен живот. Нека се запознаем накратко с биографията на великата Шанел в следващите редове.

Габриел Боньор Шанел е родена на 19 август 1883 г. в Сомюр, малко градче в долината на река Лоара във Франция. Тя е второто дете в семейството на амбулантния търговец Албер Шанел и Жан Дьовол. Родителите на Коко се венчават през 1883 г. и имат 5 деца – 3 момичета и 2 момчета. Когато е на 12 години, Коко изживява първия си сблъсък с реалния живот – майка ѝ умира от туберкулоза, а баща ѝ скоро след това напуска дома им под предлог, че трябва да си намери по-добра работа, за да може да ги изхранва. Останали без родителска грижа, децата са пратени в приют за сираци в католически манастир.

Именно в манастира Коко се научава да шие. Ваканциите си младото момиче прекарва при роднини, които я научават на по-големи тънкости в шиенето, надхвърлящи уменията на монахините. На 18-годишна възраст Коко напуска манастира и започва самостоятелен живот и работа в местна шивашка работилница. В свободното си време пее в кабаре. Най-често изпълнява песните „Ко Ко Ри Ко“ и „Qui qu'a vu Coso“, благодарение на което получава прякора си „Коко“.

По време на едно участие в кабарето я забелязва плейбоят и милионер Етиен Балсан и скоро след това между тях започва любовна връзка. Балсан я глези с луксозен живот – диамантени бижута, дизайнерски дрехи, приеми на елита на тогавашното френско общество. По това време тя започва да изработва и декорира шапки, което скоро от хоби се превръща в професия и смисъл на живота ѝ. Както по-късно разказва на приятелите си, благодарение на новото си хоби Коко „проглежда“, напуска имението на Балсан и се нанася в апартамент му в Париж. През 1913 г. отваря първия си магазин, в който продава богат асортимент от палта и модерни шлифери, но бизнесът там не просъществува дълго, тъй като магазинът се намира в сърцето на Париж и наемът за него е огромен. Типично за Шанел, провалът я амбицира още повече и тя е убедена повече от всякога, че ще успее.

В периода преди Първата световна война Шанел среща Артър „Бой“ Капел, който дотогава е бил най-добрият приятел на Етиен Балсан. С негова подкрепа Коко се сдобива със сграда и финансови средства, за да открие втория си магазин в област Бретан. Известни френски актриси носят нейни шапки, което ѝ помага да си извоюва име в света на модата. През 1913 г. Коко представя първата си дамска спортна ко-

лекция в бутика си в Дювил, където по време на войната са се преместили голям брой парижанки.

Интересен факт - когато вече е известна, Коко си измисля история, която „разкроява“ трудния ѝ живот като дете. Така Шанел стриктно се придържа към историята, че когато майка ѝ починала, баща ѝ отплавал за Америка, за да натрупа състояние, а тя заминала да живее при две коравосърдечни лели. Тя дори твърди, че е родена през 1893 вместо през 1883 година, което я подмладява с 10 години. Според нейната „разкрасена“ история майка ѝ умира, когато Коко е на 2 години. Всичко това Шанел прави, за да намали срама, който изпитва от бедността и от липсата на родители по време на детството си.

През 1923 г. Коко споделя пред списанието „Харпърс Базаар“, че „изчистеният и семпъл дизайн е ключът към истинската елегантност“. Това тя се стреми да покаже в колекциите си, които са изчистени, а дрехите ѝ - удобни. За разлика от повечето европейски дизайнери, творящи по това време, Шанел определя же-

ната като истинското същество на дрехите. Това я прави различна и открояваща се.

Шанел дава нов живот на материи като жарсе, които преди това са били смятани за дрехи за бедни хора. Стилът ѝ често буди асоциация с образа на младите момичета от „Бурните двадесет“ (20-те години на XX век), които били самоуверени и често се държали предизвикателно към установените обществени норми. Нейните клиентки са момичета, демонстриращи своята независимост с нов външен вид и държание – с къси поли и прически, използване на големи количества грим и козметика, с пиене на коктейли и пушене на цигари на обществено място. Но „бунтарщината“ на тези момичета не се изчерпва само с външния им вид. Те смело участват в различни спортове, шофират собствени автомобили и излизат по нощни клубове, където слушат джаз и танцуват чарлстон.

Прочутото сако на Шанел, превърнало се в икона, е само по себе си един малък свят в модната философия на дизайнерката. Кройката на сако го различава от традиционното

Снимка: Alamy

сако, тъй като конструкцията на ръкавите е от три части. Това си остава най-отличителният му белег и запазена марка на дизайнерката, заедно с ръчно изработените шевовете, тежките метални копчета и металната верига в основата на сакото. Всички тези елементи са не само част от декорацията, но и служат като тежести, които му придават и запазват нужната форма. Шанел е дизайнерката, която първа предлага парфюм, който носи името ѝ – „Шанел № 5“ и която за първи път смесва няколко аромата. През 1939 година със започването на Втората световна война Шанел затваря бутиците си. Тя вярва, че не е време за мода и се премества да живее в парижкия хотел „Риц“, който остава неин дом до края на живота ѝ. След края на войната във Франция обществото си припомня всички контакти на Шанел с немците. Наричат я „помощник на нацистите“, обвинена е в колаборационизъм и е арестувана.

Шанел се завръща на модната сцена през 1954 г., цели 20 години след последната си колекция. Заради връзката си с германски шпионин

Шанел е посрещната доста студено от парижката си публика, но за сметка на това американците я боготворят. През 50-те и 60-те години Шанел сътрудничи на различни холивудски студиа, тя облича звезди като Одри Хепбърн и Лиз Тейлър. Сред клиентките ѝ е първата лейди на САЩ Жаклин Кенеди.

Коко Шанел умира от сърдечен удар на 10 януари 1971 г., на 87-годишна възраст, в апартамента си в хотел „Риц“. Погребана е в Лозана, Швейцария, и върху надгробната ѝ плоча са изобразени 5 лъвски глави, символизиращи зодиакалния ѝ знак Лъв.

Тя самата е лъв! Борбена, амбициозна и безумно талантлива. Налага нови стандарти, революционни за времето си. Днес за нас те са абсолютна класика, нарицателно за стил и класа. Коко Шанел е икона и име, което ще бъде запечатано в паметта. Тя е легенда, постигнала непостижими неща. Дали ще има друга като нея? Времето ще бъде съдникът, който ще реши това уравнение.

Снимка: Getty Images

Тъмната страна на супермодела Джия Каранджи

Елена Николова

На пръв поглед изглежда, че супермоделът Джия Каранджи има всичко. Едва на 18 прави около 100 хил. долара на година. Започва да се занимава с моделство през късните 70-те и началото на 80-те години на миналия век. Каранджи е нещо различно за онава време. Тя е брюнетка със студено излъчване в индустрия, тогава преобладавана от блондинки. Това я изстрелва на върха на моделската индустрия и я сближава с елитите в тези кръгове, което неминуемо ѝ осигурява успех. Въпреки знаменития ѝ лайфстайл животът на Джия не е толкова звезден. Парите, сексът и наркотиците са голяма част от развлекателната индустрия. Зад привидното съвършенство на Каранджи се крият редица фактори, които я погубват. Един от тях е пристрастеността ѝ към наркотиците. Но как Джия стига дотам?

Детството на Джия и стартът ѝ в кариерата

Израстването на Джия е белязано от редица трагични събития за едно дете: Родителите ѝ се развеждат, Джия е отделена от майка си и освен това е жертва на домашно насилие.

Джия се присъединява към група деца привърженици на Дейвид Боуи, където намира убежище от проблемите си въкъщи. Прекарва тинейджърските си години по концерти и клубове, опознавайки нощния живот.

На 16 години, докато танцува на сцената на нощен клуб, тя е забелязана от фотограф. Впоследствие той ѝ резервира еднопосочен билет за Ню Йорк, където тя да започне кариерата си като модел.

Докато е в Ню-Йорк Джия сключва договор

Джия Мари Каранджи (29 януари 1960 - 18 ноември 1986) е американски супермодел през късните 70 и ранните 80 години на миналия век.

Тя е лице на кориците на списанията „Vogue“, „Cosmopolitan“. Участва в рекламни кампании на модните къщи „Armani“, „Christian Dior“, „Versace“ и „Yves Saint Laurent“.

SCAVULLO

Снимка: Уикипедия

Снимка: © Andrea Blanch/Getty Images

с „Wilhelmina Models“. Поредният шок за Джия идва, когато през 1980 г. нейният моден агент Вилхелимина Купър умира от рак на белия дроб. За Джия Купър е майката, която никога не е имала. Нейната загуба я докарва до лудост и тя се пуска по течението, като започва да прибъгва до наркотиците. Джия е силно раздразнителна, объркана. Цялото ѝ поведение репрезентира отчаяние.

След трагедията в живота си Джия подписва с нова модна агенция - „Форд моделс“. По това време тя е пристрастена към хероин и кокаин. От иглите, които ползва, за да инжектира дрогата в себе си, ръцете ѝ изглеждат гангренирани. Синките също допринасят за жалката гледка на едно младо момиче, стигнало звездите и сгромолясало се от поредното нещастие в живота си.

Наркотиците и отказът на агентите

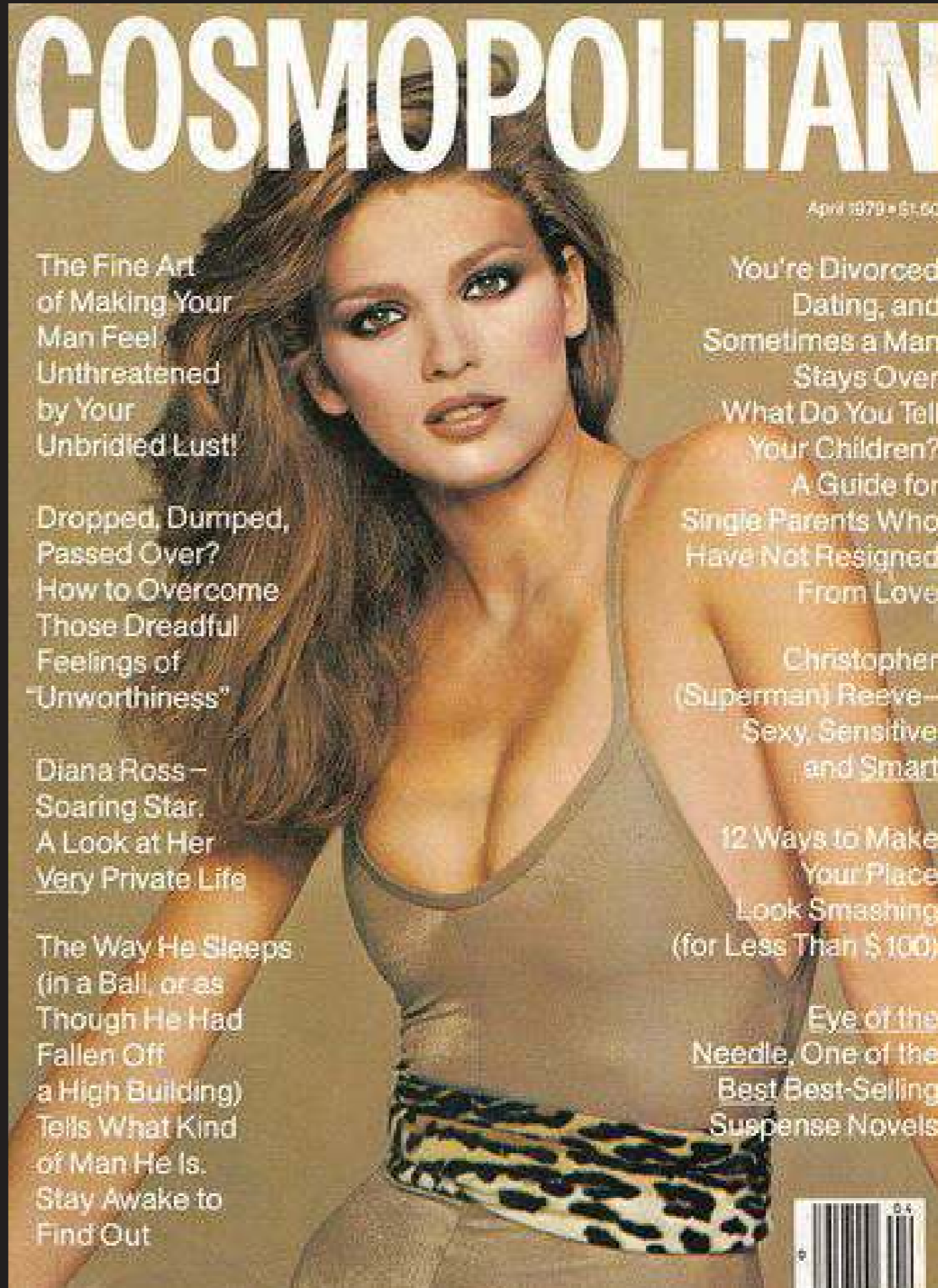
Употребата на наркотици е начинът, по който Джия се справя със загубата на своя агент Купър и с отговорностите в работата. Според

фотографа Франческо Скавуло Каранджи често заспивала пред камерата и правела сцени по време на снимките. Въпреки това той имал слабост към Каранджи и се опитвал всячески да ѝ помогне да не загуби работата си.

В ноемврийския брой на „Vogue“ от 1980 г. следите от употребата на игли около горната част на предмишницата на Джия са видими въпреки професионалните ретуши. На някои снимки Скавуло дори кара Каранджи да позира по определен начин, за да скрие следите по ръцете ѝ. На последната корица, за която се снима Каранджи - на „Cosmopolitan“, тя скрива ръцете си зад пухкава рокля.

Каранджи открито обсъжда зависимостта си от наркотици, но младият модел не получава помощта, от която отчаяно се нуждае, особено докато работи в една жестока индустрия на привидно съвършенство. Самата Джия е пример за това каква е цената да изглеждаш безупречен.

На 26-годишна възраст е диагностицирана със СПИН и впоследствие почива през 1986 г. от усложнения на болестта.

COSMOPOLITAN

April 1979 \$1.50

The Fine Art of Making Your Man Feel Unthreatened by Your Unbridled Lust!

You're Divorced, Dating, and Sometimes a Man Stays Over. What Do You Tell Your Children?

Dropped, Dumped, Passed Over? How to Overcome Those Dreadful Feelings of "Unworthiness"

A Guide for Single Parents Who Have Not Resigned From Love

Diana Ross - Soaring Star. A Look at Her Very Private Life

Christopher (Superman) Reeve - Sexy, Sensitive, and Smart

The Way He Sleeps (in a Ball, or as Though He Had Fallen Off a High Building) Tells What Kind of Man He Is. Stay Awake to Find Out

12 Ways to Make Your Place Look Smashing (for Less Than \$100)

Eye of the Needle, One of the Best Best-Selling Suspense Novels

Джия на корицата на „Cosmopolitan“ от април 1979 г. (Снимка: Cosmopolitan)

Снимка: Уикипедия

„БЛОНДИНКА“: Преувеличената история за живота на Мерилин Монро

Елена Николова

През септември 2022 г. излезе биографичният филм на Netflix, „Блондинка“ („Blonde“), посветен на живота на американската актриса и модел Мерилин Монро. Продукцията на режисьора Андрю Доминик е базирана на едноименния роман на Джойс Каръл Оутс от 2000 година. Филмът е измислена история за живота и кариерата на американската актриса, изиграна от Ана де Армас.

До голяма степен той осмива живота и съдбата на Монро и я представя в светлината на нищо повече от глупава блондинка, готова да направи каквото ѝ кажат. Към образа ѝ допринася и психически нестабилното ѝ поведение.

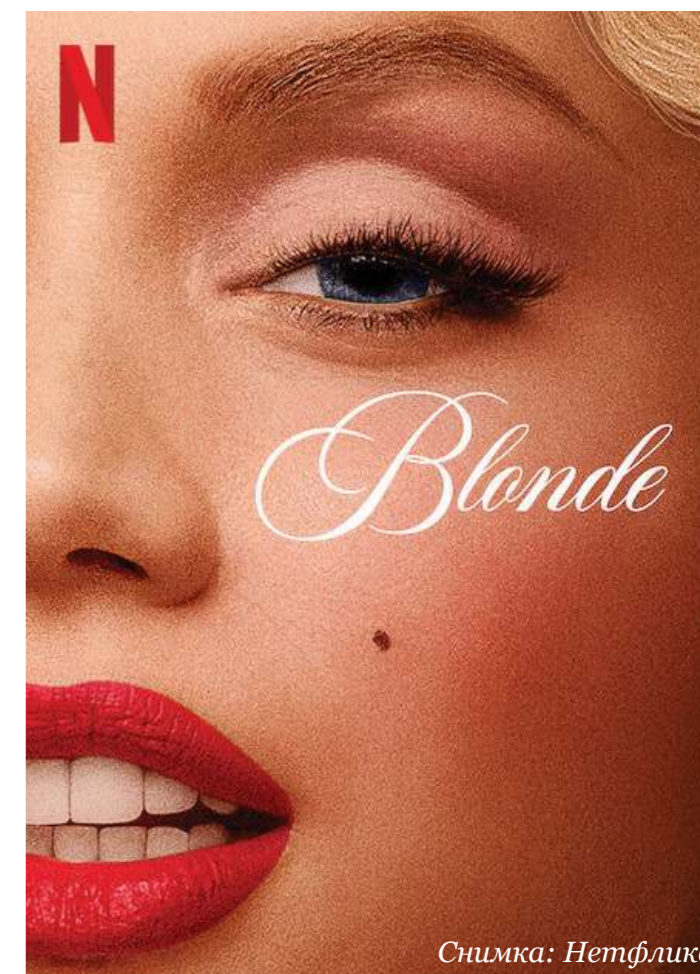
„Блондинка“ злоупотребява с Мерилин Монро и я експлоатира така, както много мъже са правили през трагичния и твърде кратък живот на културната икона. Може би това е и целта. Филмът създава безумен парадокс: осъжда жестокостта, която суперзвездата е изтърпяла до смъртта си на 36 години, и същевременно се наслаждава на нея.

„Блондинка“ е завладяващ и хипнотизиращ, но накрая ще искате да отвърнете очи, тъй като тази зловеща демонстрация на поведението ѝ идва в повече.

Пример за това са сцените с детайлизирани аборти, дългият и изключително близък план на дрогираната Монро, която се гаври с президента Кенеди, докато той говори по телефона в хотелска стая.

Въпросът е дали това е истинският живот на културната икона? Наистина ли животът ѝ е бил толкова потресаващ, както го представя близо 3-часовата одисея? Може би да, може би не. Но самата идея на филма е едно изслед-

Норма Джийн Мортенсън - Бейкър, или Мерилин Монро (родена на 1 юни 1926 г., Лос Анджелис, Калифорния, САЩ - починала на 5 август 1962 г., Лос Анджелис), е американска филмова актриса и модел. По-популярна е като сексимвол на 50-те и културна икона. Известни филми, в които участва са „Gentlemen Prefer Blondes“ (1953), „How to Marry a Millionaire“ (1953), „The Seven Year Itch“ (1955), „Bus Stop“ (1956), „Some Like It Hot“ (1959) и „The Misfits“ (1961).

Снимка: Нетфликс

Снимка: © Andre de Dienes

ване на природата на самата Мерилин. Той е описание на поредица от фактологични и действителни събития като филмите ѝ и браковете ѝ. Но в по-голямата си степен това е една представа за славата ѝ, която зад кадър изглежда като ад.

В ролята на Монро Ана де Армес е помолен да плаче. Понякога това са една-две леки

сълзи, когато тя си спомня за травматичното си детство по време на упражнение в клас по актьорско майсторство. Когато не плаче, тя е гола. И в почти всяка ситуация тя е или пешка, или жертва, отчаяно дете, което търси бащината фигура, която да я обича и защитава.

Разбира се, голяма част от поведението ѝ е оправдано заради начина, по който я прием-

Снимка: Уикипедия

ат холивудските елити - едно красиво лице и хубаво тяло. Но мечтата на Монро е да я обичат заради нея самата и да я възприемат като сериозна актриса.

Въображаемият тристранен романс с Чарли Чаплин-младши (Ксавие Самюел) и Едуард Г. Робинсън-младши (Евън Уилямс) внася усещане за забавление и закачка. С напредването на филма става ясно, че те са единствените мъже, които са я обичали заради истинската ѝ същност като Норма Джийн и същевременно са оценявали съблазнителната изкуственост на Мерилин. Тази връзка също така научава Норма Джийн да се изгуби в огледалото, за да открие известната личност, която ще представи пред външния свят.

Твърде голяма част от „Блондинка“ обаче е посветена на мъжете, които използват Мерилин. Ръководител на студиото, известен само като „г-н Z“ - вероятно като Занук - я изнасилва, когато тя посещава офиса му заради роля. Легендата на „Ню Йорк Янкис“ Джо ДиМаджо

(Боби Канавале) изглежда като порядъчен и нежен съпруг, докато не се превръща в контролиращ и агресивен. Следващият ѝ съпруг, драматургът Артър Милър (Адриен Броуди), е търпелив и любезен, но емоционално дистанциран - но по времето, когато Мерилин е омъжена за него, тревогите, алкохолът и хапчетата са я съсипали толкова значително, че никой не би могъл да ѝ помогне.

Тя нарича тези мъже „daddy“ с надеждата, че те ще функционират на мястото на бащата, когото никога не е познавала, но за когото отчаяно е копняла. В крайна сметка всички я разочароват.

Идеята на филма е да шокира. Да покаже до каква степен холивудската машина е превърнала Монро в стока, за да се докаже като актриса и модел.

В крайна сметка филмът завършва тихо, с пещите птички, и с мъртвата Монро върху спалнята с бели чаршафи. Заспала веднъж завинаги след един нещастен живот, изпълнен с осквернение и със сълзи.

Снимка: Уикипедия

Ефектът „Тарантино“ във филмовото изкуство

Георги Владимирова

Когато през 1994 г. Куентин Тарантино представя филма „Криминале“ на фестивала в Кан, публиката не може да повярва на това, което току-що е видяла. Дори легендарният филмов критик Роджър Ебърт не знае какво да мисли за него:

„Когато видях този филм... знаех, че той е или един от най-добрите филми на годината, или един от най-лошите“, пише той в рецензията си.

Разбира се, от днешна гледна точка можем да видим, че филмът е бил революционен - той нарушава почти всички основни филмови конвенции по онова време.

Независимо дали става дума за Кристофър Нолан, който е „очарован от това, което е направил Тарантино“, преди да вкара нелинейна сюжетна линия в култовия си трилър „Мemento“, или за Дрю Годард, чийто нео-ноар от 2018 г. „Лоши времена в Ел Роял“ заимства много от наръчника на Тарантино - близо 30 години по-късно влиянието на американския режисьор е все толкова голямо. Едно е ясно: с почитаната си филмография от десет части, неговият идиосинкратичен стил на работа го поставя на сигурно място в пантеона на съвременните величия в индустрията – без значение дали ще бъде сложен край след филм номер 10 или не.

„Криминале“ е новаторски в много отношения, тъй като представя на публиката графични сцени, които до този момент малцина са виждали. Именно явното насилие се превръща в една от най-непосредствените визитни картички на Куентин Тарантино - от сцената с мъченията в дебютния му филм „Глутница кучета“ до безбройните обезглавени тела, които пръскат фонтани от кръв благодарение на острието Хатори Ханзо, държано от Ума Търман в „Убий Бил“.

„Имам усещането, че съм диригент, а чувствата на публиката са моите инструменти“, казва режисьорът в интервю за „The Telegraph“ през 2010 година.

„Ще кажа: „Смейте се, смейте се, а сега се ужасете“. Когато някой ми направи това, значи съм си прекарал добре в киното“, обобщава режисьорът.

Откакто Тарантино се появява на сцената, филмите стават все по-жестоки и стилни - в разрез с общоприетата холивудска мъдрост, че продукциите с рейтинг „R“ просто не печелят пари. По-специално 2017 г. е знаменателна година за насилието в масовите филми, след като „Логан“, „Бягай!“ и „То“ получават общи приходи от над милиард и половина в боксофиса.

Разбира се, насилието не е единственото нещо, което отличава филмите на Куентин Тарантино. В хода на кариерата си той затвърждава статута си на уникален автор на интелегентни диалози. В края на краищата, кой би могъл да забрави спора между Джулс (в ролята Самюъл Л. Джаксън) и Винсънт (Джон Траволта) за значението на масажа на краката в „Криминале“? Или пък вцепеняващото начало на „Гадни копилета“, което, въпреки че говори за мляко, ястреби и плъхове, ни казва всичко, което трябва да знаем за полковника от SS Ханс Ланда – изигран от Кристоф Валц?

Макар на пръв поглед да изглежда, че тези забавни разговори между героите не се отнасят до нищо конкретно, в действителност Тарантино майсторски използва диалога, за да задържи зрителите на своето увеселително влакче. А неговият особен начин на боравене с думите е направил разговорите, които виж-

даме на екрана днес, безкрайно по-нестандартни - ако не и толкова ефективни. Само погледнете начина, по който героите в „Пазители на галактиката“ се шегуват с Питър Куил (представен от Крис Прат), и неговото напълняване в „Отмъстителите: Война без край“. Или пък Теди Сандърс (Джеф Даниелс) от „Марсианецът“, който желае кодово име, вдъхновено от „Властелинът на пръстените“.

Да не пропускаме и езотеричните влияния на самия Тарантино. „Крада от всеки филм, който някога е бил направен“, споделя той в интервю през 1994 г.

„Големите творци крадат, те не правят превъплъщения.“

Трябва само да погледнем филмографията му, за да разберем, че режисьорът е

преди всичко почитател на киното - независимо дали става дума за почитта на „Джаки Браун“ към филмите от 70-те години на миналия век (и каква по-добра почит от тази да включиш Пам Гриър?), за поклон пред филмите на братя Шоу в „Убий Бил“ или за любимия му жанр - спагети уестърна - в „Джанго без окови“. Той дори успява да привлече Енио Мориконе, легендарния композитор на трилогията „Долари“ на Серджо Леоне, за да направи музиката на „Омразната осморка“.

Има, разбира се, и други начини, по които Тарантино революционизира филмовото изкуство, още откакто излиза „Глутница кучета“ през 1992 г. Пионерската му употреба на музика, начинът, по който се противопоставя на традиционните хронологични структури на разказа, използването на романови похвати като глави. В крайна сметка той е режисьор с изключителна визия. Джон Уолш го нарича „Куентин Тарантино, размирникът, познавачът на лошото, Били Хлапето на съвременното кино“. Наистина е трудно да не се съгласим.

Джони Деп – ексцентрикът, който завладя Холивуд

Веселин Стойчев

Снимка: Уикипедия

Джон Кристофър Деп, или както е по-добре познат на повечето от нас – Джони Деп, е без съмнение един от най-ексцентричните и завладяващи актьори на нашето време. Той е човек, който е докоснал милиони – не само с ролите си на големия екран, но и с личната си история за живота. История, която не само че не спира до първите стъпки в Холивуд, но дори едва тогава започва.

Джони Деп е роден на 9 юни 1963 г. в Оуенсбъроу, Кентъки, в семейство на строителен инженер и сервитьорка. Още докато е дете, те много трудно се задържат на едно място и постоянно се местят от град на град. Това оказва много голямо влияние върху психиката на малкия Джони. Живели са на 20 различни места, докато не се установят във Флорида.

Това, че още от дете е с много лошо зрение, със сигурност влошава още повече детството му. Още от раждането си той вижда лошо с лявото око, по-късно става късоглед и с дясното.

Когато е на 15 години, родителите му се развеждат, а по онова време основното му занимание е свиренето на китара, което малко или много му помага да забрави за нещата в живота си поне за известно време. Оказва се обаче, че на този етап от живота му това не е било просто хоби за него, а страст. Той дори напуска училище, за да се отдаде на музиката. Още в тийнейджърските си години печели популярност като член на рок групата „The Kids“. Едва ли обаче ще е изненада за много хора, че това е и етапът от живота му, в който той започва да посяга към алкохола и наркотиците.

Когато е едва на 20 години, Джони се жени за първата си съпруга – Лори Алисън, която до известна степен го и подтиква да започне актьорска кариера, въпреки страстта му към музиката и голямата му мечта – да бъде рок музикант. Разбира се, понякога човек има нужда от малко помощ, за да тръгне в дадена посока.

През 1983 г. тази помощ идва от друг добре познат на обществото в днешно време актьор – Никълъс Кейдж. Именно той забелязва пръв таланта на Джони Деп и го свързва със своя агент. Благодарение на това пред бъдещия актьор се разкрива възможност за първа роля в киното – роля, която Деп, естествено, приема, а година по-късно излиза и филмът - „Кошмари на Елм Стрийт“. След края на снимките пък той използва парите от хонорара си, за да отиде на уроци по актьорско майсторство. Малко след това получава и малка роля във филма „Взвод“, който впоследствие бива отличен с „Оскар“. Въпреки че постепенно се насочва към актьорската професия, той продължава да свири през свободното си време с групата „Rock City Angels“.

Снимка: The LIFE Picture Collection

Джони Деп и Амбър Хърд (Снимка: Reuters)

Идва време и за първа роля в телевизионен сериал, а именно – „21 Jump Street“. Истината обаче е, че това, което го кара да се яви на кастинга, е, че по онова време няма почти никакви пари. Въпреки това първоначално той отхвърля ролята си в сериала, защото предпочита да се снима в киното. Не след дълго обаче продуцентите на сериала са принудени отново да опитат да го привлекат, след като първоначално снимките не се получават. Този път той приема, но с уговорката да се снима само една година. Успехът на „21 Jump Street“ обаче по онова време е огромен и Джони продължава да участва в сериала в продължение на три години, докато той става все по-популярен сред младите хора в САЩ.

През 1997 г. Деп играе редом до Ал Пачино в гангстерската драма „Дони Браско“. Разбира се, върхът на кариерата му и до ден днешен е участието му във франчайза на „Дисни“ – „Карибски пирати“ в ролята на Джак Спароу. Първият филм от поредицата – „Проклятието на Черната перла“, се превръща в световен хит, а Джак Спароу и Джони Деп се превръщат в любимци на хиляди хора по света. След този филм следват още четири от поредицата и въпреки че миналата година Джони Деп заяви, че не би участвал в още филми от поредицата „Карибски пирати“, феновете на актьора все пак тайничко се надяват да се завърне в

легендарната си роля. Петте филма, превърнали се в хитове по света, са изкарвали над четири милиарда долара на „Дисни“, а Джони Деп – от момче, което просто обича да свири на китара, се превърна в един от най-високоплатените актьори в Холивуд.

Въпреки успехите си в актьорската кариера, за съжаление, той не би могъл да се похвали със същото в личен план. Връзката му с Лори Алисън трае само три години. През 1990 г. пък се сгодява за актрисата Уинона Райдър. Актьорът дори си прави татуировка, на която пише Winona Forever („Уинона завинаги“), но тази негова връзка трае отново едва три години – след това той променя татуировката си на Wino Forever („Вино завинаги“).

Следващата годеница на Джони Деп е моделът Кейт Мос. Тяхната връзка трае четири години, преди да дойде моментът на запознанството му с Ванеса Паради, френска певица и актриса. Въпреки 14-годишната им връзка, която е и най-дългата в живота на Джони Деп, двамата така и не я узаконяват с брак. Имат обаче 2 деца – Лили и Джак.

През 2012 г. Джони Деп започва да се среща с актрисата Амбър Хърд. Те се запознават по време на снимките на филма „Дневникът на една пияница“. Година по-късно се сгодяват

и се женят през февруари 2015 г., но само за да преминат през куп скандали и развод през 2017 г. След този развод обаче предстои дълъг съдебен процес относно клеветата от страна на актрисата, която го обвини в насилие.

През 2022 г. Джони Деп все пак спечели делото, но по време на процеса много от компаниите, с които той работи през кариерата си, му обърнаха гръб, включително и „Дисни“, които сега се опитват всячески да го изкушат, за да участва в още една част от франчайза на „Карибски пирати“. След спечеленото дело той трябва да получи десет милиона долара обезщетение, което заяви, че ще дари за благотворителност.

За съжаление на много от нас, може би никога повече няма да видим Деп в ролята на капитан Джак Спароу, но истината е, че желанието му

да прави сериозни и стойности роли и да работи упорито, за да докаже себе си като добър актьор, е реализирано. През 2012 г. е записан в книгата с рекордите на „Гинес“ за най-скъпоплатения актьор в света, получил общо 75 млн. долара за филмите си през 2011 година.

Въпреки че през цялата си кариера е определен като „странен егоцентрик“, Джони Деп казва:

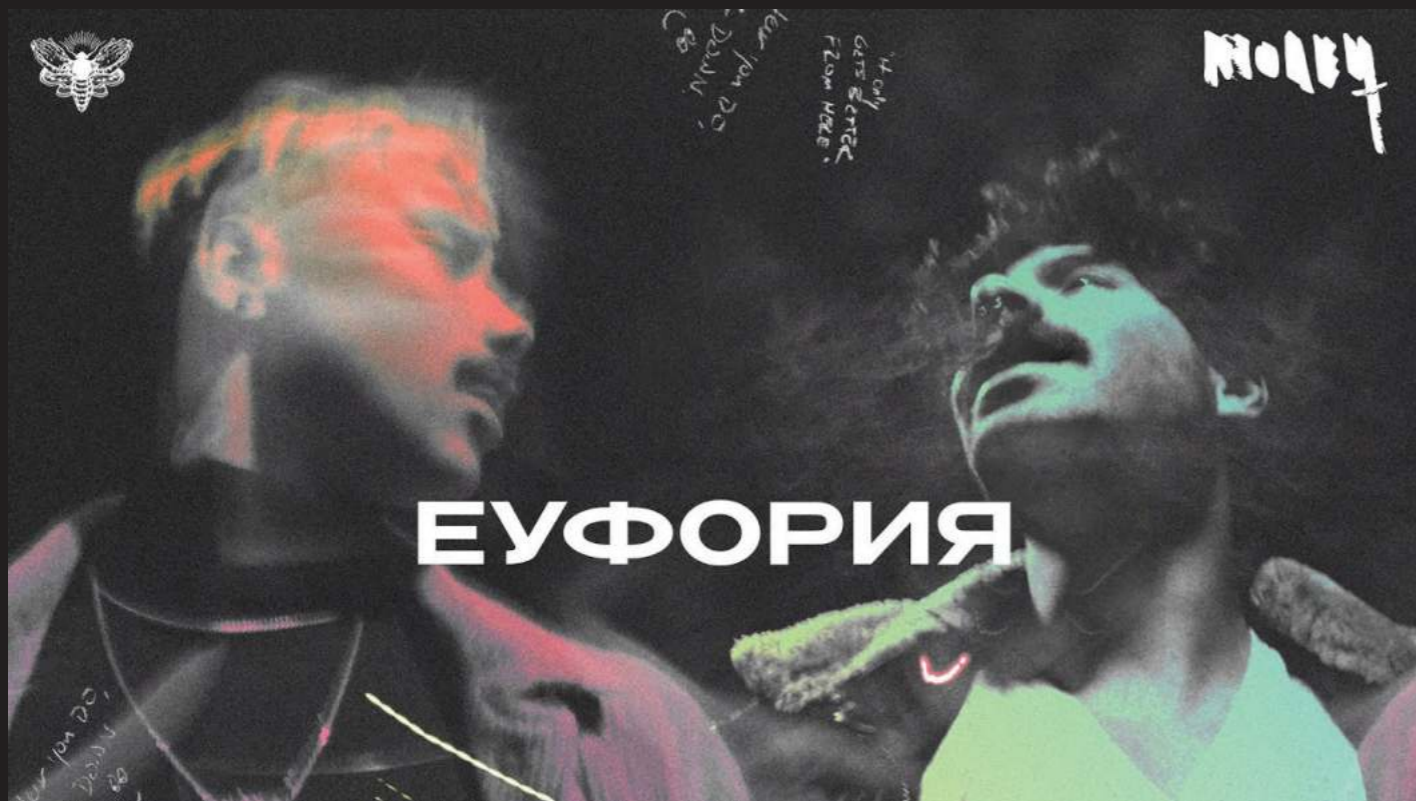
„Мисля, че всеки човек е странен. Всички ние трябва да празнуваме нашата индивидуалност и да не се смущаваме или срамуваме от нея“.

Джони Деп като капитан Джак Спароу в Карибски пирати (Снимка: Disney)

„Молец“ - новите любимци на българската музикална сцена

Йоанна-Мария Иванова

Снимка: YouTube

Група „Молец“ е сред най-ярките музикални сензации в България напоследък. Бандата е създадена съвсем скоро, но песните ѝ вече са известни сред младите хора.

Кристиян Макаров и Юлиан Славчев са приятели от детството, които решават да създадат своя група на име „Молец“. Идеята за името идва не от насекомото, а по-скоро означава молец се човек - тази концепция идва от тяхната вяра в Бог.

Крис се занимава с музика от детството си, като малък пее в хор и свири на различни инструменти заедно с баща си, който също е музикант. Юли пък пише своята първа песен, когато е на 15 години. Преди „Молец“ е участвал в друга група, която обаче се разпада.

„Нашият стил не е нещо ново, но в България не се практикува много. Ние сме едни от малкото, които се придържат към микса от поп, трап и неща, които са по-разняти.“

Вдъхновяват се от някои руски групи, но на музикалната сцена в България творчеството им се различава от това на останалите изпълнители.

Едно от нещата, които ги откроява, е, че и двамата обръщат много голямо внимание на текстовете в песните си. Затова музиката им звучи като изпята поезия. Отделят много време и старание за видеата към песните. Не работят с голям екип и висок бюджет, но всяко нещо, което правят, звучи и изглежда по възможно най-добрия начин.

Музикалната им кариера потръгва, когато Руши ги кани да му подгряват преди негово участие. Тогава „Молец“ имат само две песни, но въпреки това се съгласяват и остават изненадани, когато публиката ги разпознава и пее заедно с тях. След този момент постепенно започват и по-големи техни участия. С набирането на популярност започват да правят и нови песни, като вече имат над 10 такива, някои от които и в колаборация с други изпълнители.

Един от най-големите успехи на група „Молец“ е концертът им в зала Христо Ботев в края

на 2022 година. Присъстват над 3000 души, а билетите са разпродадени за няколко дни. На всяко тяхно участие се продава и мърч на групата - тениски, блузи, постери и т.н. Съвсем скоро се очаква да излезе и биографичен филм за групата, който всички техни фенове очакват с нетърпение.

Освен музика, момчетата от „Молец“ заедно със своя режисьор Крис Захариев създават и свой бранд с името „Храбър“- български стрийт бранд, роден с мисия. Основната идея е благотворителна кауза, тъй като спечелените средства от продажбите на артикулите се даряват на възрастни жители от обезлюдени български села. Всеки закупен продукт си има код, който ти показва за какво конкретно си помогнал.

А какво им носи музиката и какво ги кара да продължават да се занимават с нея?

За „Молец“ музиката е спасение. Да затвориш очите и ушите си, да станеш сляп и глух към околния свят, но да погледнеш навътре към душата си. Когато слушаш музика, разбираш много повече не за нея, а за самия себе си.

Снимка: YouTube

По релсите на родопската теснолинейка

Историята на Кристиан Ваклинов и единствената действаща теснолинейна линия в България

Мариела Янева

Положителният пример винаги е бил необходим за развитието и израстването на личността, а впоследствие играе роля и за изграждането на едно по-добро общество. Тези примери не са малко, но доста често истинските такива остават скрити сред огромната „гълпа“, която претендира със своя псевдопринос.

Един от истински добрите примери е Кристиан Ваклинов – 27-годишен младеж, който с огромно желание и неуморен труд преследва една своя кауза, а именно – да съживи, запази и популяризира родопската теснолинейка.

Тя е единствената действаща теснолинейна линия в България, като тръгва от град Септември и достига до малкото село Добринище. Построена е почти изцяло с ръчен труд през 1923 г. с участието на доброволци на много местни бригади.

Днес теснолинейката все още превозва местните жители до работата и домовете им, както и туристи от цял свят – до известни спа и ски курорти. По пътя си влакчето прекосява цели три планини, три реки и преминава през най-високата гара на Балканите – гара Аврамово.

Снимки: Мариела Янева

Снимка: Кристиан Ваклинов

През 2012 година един от вечерните влакове по линията бива спрян и се налага местните хора да спят по гарите, тъй като става невъзможно да се приберат у дома или да отидат на работа. Любителските пътувания на Кристиан Ваклинов, тогава още ученик, го отвеждат до тези препълнени нощем гари и там се „записват първите редове“ на общата му история с теснолинейката. Отказвайки да се примири с тази ситуация, Кристиан пътува по влаковете, брой пътниците и пише до всички възможни институции в продължение на три години и половина, като се надява вечерният влак да бъде върнат и местните хора отново да могат да пътуват. Едва когато решава да се обърне към тогавашния премиер на страната Пламен Орешарски, се случва „чудото“ – вечерният влак отново тръгва на път. Но така започнатото дело на Кристиан не приключва, а тепърва започва.

Той е роден на 9 септември 1994 г. в Пазарджик. Там завършва основното си образование, след което учи във Втора испанска гимназия в София. Завършва магистратура в УНСС по икономика на транспорта. Любовта му към теснолинейката започва още като дете, когато дядо му го води на гарата да посрещат влакчето. Постепенно тази искра в него, появила се още в детските му години, се разпалва до една голяма страст и се превръща в кауза.

Кристиан успява да види стойността и потенциала, които това малко влакче има, и решава да събере съмишленици, за да може с общи усилия да съживи, запази и популяризира това голямо и неценено богатство, което България притежава. Така се появява най-напред гражданското сдружение „За теснолинейката“, в което днес членуват над 60 души – всички обединени около общата кауза. Появява се и сайт на теснолинейката, където хората могат да открият всякаква полезна информация за самото влакче, как да го посетят и да закупят билети, какви забележителности има по пътя и какви събития и инициативи могат да бъдат посетени.

Започват да се провеждат различни дейности в и около самата теснолинейка – чествания по повод националния празник 3-ти март, пътувания за Гергьовден, коледни тържества във влака, събор на народното творчество покрай

линиите и много други. Желаещите да посетят събитията се увеличават с всяка година, а въпреки допълнителните вагони, които се отпускат специално за тези мероприятия, билетите никога не стигат за всички ентузиасты.

Организирането на празничните пътувания успява да популяризира теснолинейката и да накара хората да дойдат и да усетят магията, която тя притежава, а пленителните гледки по пътя ги карат да се върнат отново и да разказват за невероятното преживяване.

По този начин не само теснолинейката успява да набере популярност, но и всички места, през които тя преминава. Те разкриват начина на живот на местните хора и различните традиции, които те са съхранили. Прекрасните гледки и невероятното изживяване пленяват не само българите, но и хора от цял свят. Не случайно преди 2 години линията на родопската теснолинейка бе отличена от британско-

то издание „The Guardian“ за една от десетте най-живописни линии в света, а историята ѝ достигна и до редовете на „The New York Times“.

Неуморността на Кристиан и неговите съмишленици не вижда граници и те се отправят към други предизвикателства – да възстановят изоставената по пътя на теснолинейката гара Цепина. С доброволна строителна дейност, дарения под формата на материали и парични средства и най-вече с много желание, през 2017 г. те успяват да ремонтират сградата, като я превръщат в място, което разказва историята на теснолинейката и сдружението.

Историята на Кристиан и теснолинейката все още не е достигнала своя край. Той, заедно с членовете на сдружението, продължава да реализират нови идеи за нейното развитие както като туристическа атракция и културна ценност, така и като единствен транспорт на местните жители.

Гара Цепина, която Кристиан и съмишлениците му се надяват да възстановят (Снимка: Кристиан Ваклинов)

Снимка: Мариела Янева

Снимка: Мариела Янева

Софийски университет „Св. Климент Охридски“
Факултет по журналистика и масова комуникация
